

Civilās Aviācijas Aģentūras Publiskais Pārskats 2023

2023. gadā Valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra” (turpmāk – CAA) turpināja aktīvi darboties aviācijas uzraudzības, sertifikācijas un likumdošanas iniciatīvu izstrādāšanas jomās.

2023. gadā CAA pārvaldības sistēma tika auditēta atbilstoša starptautiskajam standartam LVS EN ISO 9001:2015. 2023. gada 6. jūlijā tika veikts SIA "Bureau Veritas Latvia" uzraudzības audits kurā netika konstatēta neviena neatbilstība, kas apliecina darba rezultātu atbilstību noteiktajiem starptautiskā standarta prasību kritērijiem.

CAA darbība tiek pastāvīgi uzraudzīta no Eiropas Savienības puses, uzraudzību veic Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (turpmāk– EASA) saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr.628/2013 (2013. gada 28. jūnijs), par darba metodēm, ar kādām Eiropas Aviācijas drošības aģentūra veic standartizācijas inspekcijas un pārrauga Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 216/2008 piemērošanu, un par Komisijas Regulas (EK) Nr.736/2006 atcelšanu prasībām, līdz ar to tika veikti divi auditi laika posmā no 2023. gada 17. aprīļa līdz 21. aprīlim, aeronavigācijas uzraudzības jomā un laika posmā no 2023. gada 26. septembra līdz 29. septembrim tika uzņemtas EASA inspekcijas, lidojumu trenāžieru jomā, tika auditēta šo jomu atbilstība Eiropas Savienības pamat regulai un tās īstenošanas noteikumu prasībām. Inspekciju gaitā tieši apdraudējumi lidojumu drošībai un nopietnas neatbilstības netika konstatētas.

Kā ar laika posmā no 2022. gada 17. oktobra līdz 21. oktobrim un 2023. gada 17. aprīļa līdz 20. aprīlim, tika veikts Amerikas Federālās Aviācijas Aģentūras (turpmāk - FAA) tehniskais novērtējums Latvijas aviācijas uzraudzības sistēmai, FAA Starptautiskās aviācijas drošuma novērtējuma programmas (IASA) ietvaros. Šo auditu laikā Civilās aviācijas aģentūra spēja demonstrēt atbilstību starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) drošības standartu 1., 6. un 8. pielikumiem, Eiropas Savienības prasību īstenošanā, likumdošanas izstrādāšanā, nozares industrijas uzraudzības jomā, kā rezultāta 2023. gada jūnijā Latvijai tika piešķirta 1 kategorija. Piešķirtā 1. kategorija ļauj Latvijā reģistrētiem gaisa kuģu ekspluatantiem veikt pasažieru pārvadājumus ASV lidsabiedrību vārdā, kā arī veikt komercpārvadājumus uz ASV, tajā skaitā no citu valstu lidostām, tādējādi attīstot savas biznesa iespējas. Ņemot vērā augstāk minēto A/S Air Baltic Corporation ir noslēdzis sadarbības līgumu ar Amerikas Savienoto Valstu lidsabiedrību Delta Airlines, kas nodrošina savstarpējo biļešu pārdošanu un pasažieru pārvadājumus savienotajos reisos, kas nākotnē palielinās pasažieru plūsmu ne tikai starp Baltijas lidostām uz Amsterdamas un Parīzes lidostām, bet arī starp citām lidostām Eiropā. Šobrīd vēl divi Latvijā reģistrēti gaisa kuģu ekspluatanti veic pasākumus, lai jau drīzumā arī uzsāktu sadarbību ar ASV lidsabiedrībām un veiktu neregulārus komerclidojumus uz lidlaukiem ASV.

CAA direktors Māris Gorodcovs uzsver: “Lai gan FAA audita rezultāti nerada tūlītēju efektu uz Rīgas lidostas biznesa iespējām, piešķirtā 1.kategorija padara Latviju un tās pārvadātājus par spēcīgiem konkurentiem civilās aviācijas jomā Eiropas un pasaules līmenī. Vienlaikus tas paver iespēju Latvijā ienākt jauniem spēlētājiem gaisa pārvadājumu jomā, jo Latvija kā reģistrācijas valsts atver plašas biznesa iespējas ASV. Latvijā reģistrētie gaisa kuģu ekspluatanti atzinīgi novērtējuši FAA novērtējumu un jau pārskata biznesa iespējas.”

SATURS	
IEVADS.....	2
1. CAA DARBĪBAS VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS.....	5
2. CAA DARBĪBAS REZULTĀTI	6
2.1. Galvenās prioritātes un to īstenošana	6
2.1.1. Gaisa kuģu ekspluatācijas uzraudzība	6
2.1.2. Gaisa kuģu lidojumu derīguma uzturēšanas un to tehniskā apkopes uzraudzība	9
2.1.3. Lidlauku ekspluatācija un drošība, lidlauku ekspluatantu darbības uzraudzība.....	10
2.1.4. Aviācijas personāla sertificēšana.....	11
2.1.5. Aviācijas personāla veselības pārbaudes.....	13
2.1.6. Aeronavigācijas pakalpojumu drošuma uzraudzība.....	14
2.1.6.1. Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzība	15
2.1.6.2. Gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība	17
2.1.6.3. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēja uzraudzība un citas aktivitātes	18
2.1.6.4. Meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanas uzraudzība un citas aktivitātes	19
2.1.7. Aviācijas drošības kontroles pasākumu kvalitātes uzraudzība.....	21
2.1.8. Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa	22
2.1.8.1. Par projekta “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” īstenošanu 2023.gadā	24
2.1.9. Ārējo normatīvo aktu projektu un to grozījumu izstrāde	25
3. EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2009.GADA 11.MARTA DIREKTĪVAS 2009/12/EK PAR LIDOSTAS MAKSĀM PRASĪBU IZPILDE	26
3.1. Lidlauki, lidlauku maksas, uz ko attiecas regulējums	26
3.2. Neatkarīgā uzraudzības iestāde, sūdzību izskatīšana, u.c. aktivitātes	26
3.3. Neatkarīgās uzraudzības iestādes darbība 2023. gadā.....	27
4. CAA FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI.....	28
4.1. Civilās aviācijas aģentūras finansējums un tā izlietojums	28
4.2. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	30

5. CIVILĀS AVIĀCIJAS AĢENTŪRAS PERSONĀLS	32
5.1. Informācija par darbinieku skaita mainību un sadalījumu pa vecuma grupām un darba pieredzes ilgumu Civilās aviācijas aģentūrā	32
5.2. Informācija par CAA darbinieku kursu, semināru u.c. formas kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu 2023. gadā.....	33
5.3. CAA darbinieku izglītības līmenis un sadalījums pa nozarēm un zinātnēm.....	35
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	36
6.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi.....	36
6.2. Sabiedriskā viedokļa izzināšana.....	39
7. CAA PLĀNOTIE PASĀKUMI 2024. GADAM.....	40
7.1. Prioritātes 2024. gadam.....	40
7.2. Iestādes finanšu saistības.....	40
8. DARBĪBAS STRATĒGIJA 2022-2027.GADAM	41
PĀRSKATĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	43
CAA STRUKTŪRVIENTĪBU FUNKCIJU ĪSS APRAKSTS.....	46

1. CAA darbības vispārējs raksturojums.

Saskaņā ar 11.12.2012. Ministru kabineta noteikumiem Nr.842 "Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" nolikums"(turpmāk –CAA) ir Satiksmes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde. Sākot ar 2010. gada 1. janvāri CAA sāk darbību saskaņā ar Publisko aģentūru likumu, un ir ārpus valsts budžeta.

CAA vīzija

CAA ir profesionāla, progresīva, korekta un darba tirgū konkurētspējīga organizācija, kas kā līdzvērtīgs, aktīvs biedrs organiski iekļāvusies pasaules un Eiropas civilās aviācijas sistēmā, nodrošinot tai atbilstošu augstu lidojumu drošības līmeni.

CAA misija

CAA ir izveidota ar nolūku īstenot valsts aviācijas un lidojumu drošības politiku.

CAA ir noteikusi attiecīgus stratēģiskos mērķus uz kuriem ir jāvirzās:

Lidojumu drošums

Sadarbībā ar nozares uzņēmumiem sasniegt un uzturēt lidojumu drošuma līmeni, kurš nav zemāks kā parējās ES dalībvalstīs.

Aviācijas drošība

Nodrošināt Eiropas Savienības un citām starptautiski noteiktām avio drošības prasībām atbilstošu avio drošības pasākumu pilnīgu ieviešanu Latvijas Republikā cīņai pret nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā.

CAA kopīgais mērķis

Nodrošināt Eiropas Savienības un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijas (ICAO) prasību izpildi tādējādi garantējot atbilstošu drošu un kvalitatīvu lidojuma drošuma līmeni. To panāk sertificējot un uzraugot aviācijas nozarē iesaistīto personālu un organizācijas.

CAA struktūra un funkcijas pievienotas pielikumā.

2. CAA darbības rezultāti

2.1. Galvenās prioritātes un to īstenošana

Saskaņā ar Transporta attīstības pamatnostādņēm 2021. - 2027. gadam Latvijā tiek nodrošināts lidojumu drošības līmenis, kas atbilst starptautiskajiem standartiem (ICAO un Eiropas Savienības), un nav zemāks kā citās Eiropas Savienības valstīs.

Atbilstoši noteiktiem mērķiem Valsts aģentūras „Civīlās aviācijas aģentūra” darbības stratēģijā 2022. - 2027. gadam plānošanas ciklam, 2023. gadā tika īstenotas šādas galvenās prioritātes:

► Aviācijas personāla un organizāciju sertifikācija, apstiprināšana, periodiska uzraudzība un sertifikātu derīguma termiņa pagarināšana šādās jomās:

- gaisa kuģu ekspluatācija;
- gaisa kuģu lidojumu derīgums;
- gaisa kuģu tehniskā apkope;
- lidlauku ekspluatācija un drošība;
- aviācijas personāls;
- aeronavigācijas pakalpojumi;
- bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma uzraudzība;

► Aviācijas drošības uzraudzība LR cīņai pret nelikumīgu iejaukšanos civilās aviācijas darbībā;

- Civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma uzraudzība;
- ES regulu un direktīvu īstenošana attiecībā uz civilās aviācijas darbību Latvijā.

2.1.1. Gaisa kuģu ekspluatācijas uzraudzība

CAA komerciālās un vispārējās nozīmes aviācijas darbības uzraudzībā ir 6 komerciālie gaisa transporta ekspluatanti (A/S “Air Baltic Corporation, SIA “SmartLynx Airlines”, A/S “Raf-Avia”, SIA “GM Helicopters”, A/S “Union Aviation”, SIA “GetJet Airlines Latvia”), 6 deklarētās organizācijas (SIA “Meža īpašnieku konsultatīvais centrs”, SIA “mansPilots”, SIA “Eluas”, SIA „Wings 4 Sky Group”, SIA “GeoFly Latvia”, SIA “Airkargo”), un ap 50 vispārējās nozīmes aviācijas ekspluatanti, ieskaitot mācību organizācijas, kā arī visi vispārējās nozīmes aviācijas individuālie gaisa kuģu īpašnieki. Gaisa kuģu ekspluatantu un organizāciju uzraudzība tiek veikta atbilstoši izstrādātajam uzraudzības ciklam, ņemot vērā gaisa kuģu ekspluatanta vai organizācijas iepriekšējo inspekciju un auditu rezultātus, darbības specifiku un saistītos riskus kā tas ir noteikts pamatregulā un tās īstenošanas noteikumos. Komerciālās nozīmes aviācijas darbības uzraudzības jomā 2023. gadā, tika veikti sertificēšanas un pastāvīgas uzraudzības uzdevumi organizācijās, saskaņā ar Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regulas (ES) Nr.965/2012 ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr.216/2008 Gaisa kuģu ekspluatantu darbības uzraudzības programmu, kuras ietvaros tika veikti 35 auditi un 16 inspekcijas t.sk. A/S “Air Baltic Corporation” - 4 auditi un 3 inspekcijas, SIA “SmartLynx Airlines” - 10 auditi un 4 inspekcijas, A/S “Raf-Avia” - 9 auditi un 6 inspekcijas, SIA “GM Helicopters” - 4 auditi, SIA “Union Aviation” - 13 auditi un SIA “GetJet Airlines Latvia” 3 auditi un 3 inspekcijas.

Deklarēto organizāciju darbības uzraudzības programmu ietvaros tika veiktas inspekcijas t.sk.: SIA “Meža īpašnieku konsultatīvais centrs”, SIA “GM Helicopters”, SIA “mansPilots”, SIA “Eluas” un SIA „Wings 4 Sky Group”.

Savas kompetences ietvaros Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa ir veikusi drošības tendenču analīzi. Tika ņemta dalība EASA “Analītiķu tīkla” (Network of Analysts) grupā, NEFAB drošības informācijas darba grupā, kā arī tika ņemta dalība Gaisa drošības komitejas (ASC – melnā saraksta) darbībā.

2023. gadā tika nodrošināta pastāvīga GKE ekspluatantu Drošuma izpildes indikatoru (SPI) uzraudzība, tika apkopota statistika atgadījumiem civilajā aviācijā. Ziņotie atgadījumi tiek reģistrēti Eiropas koordinācijas centra atgadījumu ziņošanas sistēmas (turpmāk – ECCAIRS) datu bāzē. Datu bāzē ir reģistrēti atgadījumi (gan brīvprātīgi, gan obligāti ziņojami): incidenti, nopietni incidenti un aviācijas nelaimes gadījumi. Apmaiņa ar informāciju starp CAA struktūrvienībām saskaņā ar augstāk minētajiem noteikumiem notiek visa gada garumā, CAA 2023.gadā tika ievadīti vairāk kā 400 ziņojumiem par šādiem atgadījumiem. Kopā apstrādāti vairāk nekā 600 ziņojumu par atgadījumiem, kā arī izvērtēta informācija par turpmākajām darbībām, ziņošanas kultūra tiek nodrošināta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 14. aprīļa Regulu (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK. Veikta pastāvīga drošības tendenču analīze un informētas atbilstošās struktūrvienības. Pastāvīgi sekots līdzī Regulas 376/2014 noteikto pasākumu attīstībai, tai skaitā Eiropas vienotās riska klasifikācijas shēmas ieviešanai, piedaloties EASA organizētajās "Network of Analysts" attālinātajās sanāksmēs. Apkopota informācija un īstenota analīze par Latvijas CAA ziņojumu par atgadījumiem civilajā aviācijā datu bāzē iekļautajiem atgadījumiem un sniegta informācija sabiedrībai, lai pilnveidotu civilās aviācijas drošību un drošumu. Notiek darbs ar “unruly pax” situāciju, kā arī pievērsta pastiprināta uzmanība gaismas un lāzeru riskiem, šajā jautājumā uzrunājot pašvaldības. Vienlaikus kopumā ar nozari uzsākts darbs pie vienotas informēšanas sistēmas par iespējamām sekām izveides.

Vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu ekspluatācijas jomā par 2023. gadu atbilstoši uzraudzības plānam:

- Veiktas 11 individuālo lidaparātu īpašnieku un ekspluatantu gaisa kuģu lidojumu drošības uzraudzības inspekcijas, kas ietver izpletņlēcēju, paraplānu, gaisa balonu, ultravieglu un vieglo gaisa kuģu ekspluatācijas, gaisa kuģu un pilotu dokumentācijas atbilstības pārbaudes;

- Veiktas 7 inspekcijas sakarā ar masu pasākumiem, t.sk. aviācijas skatēs vispārējās nozīmes aviācijas lidlaukā "Limbaži", starptautiskajā lidostā "Liepāja", Ādažos, Planieru salidojums Cīravā, Balonu svētki Kandavā, Latvijas paraplānu čempionāta posms “Rumbulā”, Latvijas izpletņu lēkšanas čempionāts Daugavpils lidlaukā “Grīva”;

- Veiktas gaisa kuģu ekspluatantu lidojumu drošības uzraudzība sekojošās bāzēšanās vietās: . Gaisa pārvadājumu lidlaukā Liepāja, Vispārējās aviācijas lidlaukos : Ventspils, Cēsis, Ikšķile, Limbaži, Ādaži, Lidostā "Jūrmala", lidlaukā “Sola”;

- Izsniegti 2 atļauju pagarinājumi veikt pārrobežu speciālos aviācijas darbus Latvijas Republikā , Georeal un Prop-Expres Scandinavia, Helioland Sp, Heliwest Oy, PANSA);

- Veiktas trīs jaunu gaisa kuģu aplidošanas uzraudzības inspekcijas (viena RV-14A, divas Belmont DW200 tipa gaisa kuģiem, L-39 Albatross);

- Izskatīti un apstrādāti 14 ziņojumi par atgadījumiem vispārējās nozīmes aviācijā, izskatītas un sniegtas atbildes uz aptuveni 12 iedzīvotāju sūdzībām par vispārējās nozīmes aviācijas gaisa kuģu lidojumiem;

- Veiktas 4 inspekcijas deklarētās organizācijās saskaņā ar uzraudzības plānu. SIA “MIKC”, SIA “GM helicopters”, SIA “Geofly Latvija”, SIA “Mans pilots”;

Gaisa kuģu salona drošības jomā notiek aktīva darbība arī Eiropas Komisijas 2006. gada 6. jūlija Regulas (EK) Regulas Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu īstenošanā. 2023. gadā veikta inspekcija lidostā "Rīga" attālinātā režīmā, pievēršot pastiprinātu uzmanību PRM pasažieru pieteiktās palīdzības nodrošināšanai kā arī dalība darba grupās.

Galvenais instruments ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšanai Eiropas Savienībā ir ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšana programma (turpmāk -SAFA). SAFA programmas inspekcijas tiek veiktas uz Eiropas Savienības vai Eiropas ekonomikas zonas dalībvalsts gaisa kuģiem, kā arī uz trešo valstu gaisa kuģiem, lai pārliecinātos par to atbilstību starptautiskajām lidojumu drošības prasībām. Informācija tiek apkopota Eiropas Savienības SAFA programmas datu bāzē. 2023. gadā tika veikta inspekciju uzskaitē un plāna kontrole kā arī plānā noteiktais tika izpildīts - vismaz 25% prioritāras inspekcijas. Veiktas 36 SAFA/SACA inspekcijas saskaņā ar plānu, iekļaujot sešas alkohola pārbaudes. 2023. gadā trijiem inspektoriem tika pabeigts OJT, vienam inspektoram veikta sākotnējā teorētiskā apmācība un vienam inspektoram veikta periodiskā apmācība.

Informācija par ekspluatantu gaisa kuģu skaitu un lidojumu skaitu ir atspoguļota 1. tabulā

1.tabula.

Nr	Aviokompānijas	Lidojumu skaits					Gaisa kuģu skaits				
		2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
1	A/S “Air Baltic Corporation”	66129	22342	23961	47697	44113	38	36	45	42	46
2	SIA “SmartLynx Airlines”	12003	1455	7346	1295	17214	14	11	14	20	21
3	A/S “Raf-Avia”	2198	1742	1959	1564	1314	6	5	6	5	5
4	A/S “Union Aviation”			99	1262	1551			3	9	10
5	GetJet Airlines Latvia SIA GKEA				21	1184				1	1
6	SIA “GM Helicopters”	93	2099	162	330	625	5	8	6	3	3
	Deklarētās organizācijas										
1	SIA “Meža īpašnieku konsultatīvais centrs”	374	305	380	415	370	4	4	5	6	4
2	SIA “Wings 4 Sky Group”	0	0	802	265	227	2	2	11	4	4
3	SIA "mansPilots"		106	141	222	145		3	2	3	4
4	SIA "ELUAS"				82	64				1	1
5	SIA "Airkargo"				153	176				3	3
6.	SIA Geo Fly				590	527				7	6

2.1.2. Gaisa kuģu lidojumu derīguma uzturēšanas un to tehniskā apkopes uzraudzība

Latvijas Republikas civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā uz 2022. gada 30. decembri reģistrēti 370 gaisa kuģi. 2023. gadā gaisa kuģu reģistrā reģistrēti 40 jauni gaisa kuģi un no reģistra izslēgti 24 gaisa kuģi. Veiktas 7 izmaiņas gaisa kuģu reģistrācijas apliecībās.

Civilās aviācijas gaisa kuģu reģistrā reģistrēto gaisa kuģu lidotspējas uzraudzības jomā veiktas sekojošas darbības: izsniegti un validēti 24 lidojumderīguma pārbaudes sertifikāti, izsniegtas 25 lidošanas atļaujas (EASA Part 21) un 5 speciālās atļaujas lidojumu veikšanai (Ministru Kabineta Noteikumu Nr. 573 ietvaros). Gaisa kuģiem, kas atbilst regulas 2018/1139 I pielikuma nosacījumiem (nacionālās) ir izsniegtas vai darbības termiņš pagarināts 34 nacionālām apliecībām par derīgumu lidojumiem. Izsniegti 18 trokšņa līmeņa sertifikāti un veikts 51 grozījums tajos. Izvērtētas un apstiprinātas 9 gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas, kā arī 8 grozījumi tajās. Gaisa kuģu lidotspējas apsekošanas programmas (ACAM) ietvaros veiktas 22 pilnas inspekcijas un 15 perona inspekcijas.

Gaisa kuģu tehniskās apkopes organizāciju uzraudzībā: veikts plānoto auditu skaits, analizēta visu 14 organizāciju darbība un 2023. gadā kopā veikti 54 tehniskās apkopes organizāciju auditi: 12 grozījumi, 8 pilni starpauditi, 3 auditi sertifikāta uzturēšanai (Continuation), 13 pārejas perioda auditi ("Transition") sakarā ar pārvaldības sistēmas ieviešanu (SMS), 5 līnijas stacijas auditi, 13 ārpuskārtas speciālie auditi par atbilstību Regulas 376/2012 ziņošanas nosacījumiem. Izvērtētas un apstiprinātas 14 izmaiņas organizāciju pašraksturojumos (MOE) un 2 izmaiņas saistībā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 661 organizācijas dokumentācijā.

Apvienotās Lidojumderīguma organizācijas (Part CAO) Valsts robežsardze darbības uzraudzības jomā apstiprināti 1 grozījums organizācijas pašraksturojumā (CAE), veikts 1 pilns audits (Intermediate), Veikts 1 audits sertifikāta uzturēšanas nolūkā (Continuation).

Gaisa kuģu lidojumderīguma vadības organizāciju uzraudzības jomā veikti visi nepieciešamie auditi un analizēta visu 10 organizāciju darbība kā arī veikti 18 auditi t.sk. izvērtētas un apstiprinātas 4 izmaiņas organizāciju darbībā, veikti 4 pilni starpauditi, veikti 6 auditi sertifikāta uzturēšanas nolūkā, veikts 2 ārpuskārtas auditi, veikts 2 apakškontraktora auditi. Izvērtētas un apstiprinātas 15 izmaiņas organizāciju pašraksturojumos (CAME).

Gaisa kuģu (to sastāvdaļu un komponentu) ražošanas organizāciju SIA AeroKnow un SIA Baltic3D uzraudzības jomā veikti 2 auditi par atbilstību Part 21 G apakšsadaļas nosacījumiem. Veikti 2 pārejas auditi sakarā ar grozījumiem regulā 748/2012 par SMS un ziņošanas sistēmas ieviešanu Part 21/G organizācijās. Veikti divi auditi par Regulas 376/2012 ieviešanu (ziņošanas sistēmas).

Gaisa kuģi	2019	2020	2021	2022	2023
Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu (MTOM) 5701 kg un vairāk	72	59	72	81	89
Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu (MTOM) līdz 5700 kg	107	126	129	135	136
Helikopteri	24	25	24	21	20
Planieri	24	24	24	23	23
Karstā gaisa baloni	29	29	33	34	35
Amatierbūves gaisa kuģi	59	62	55	62	67
Kopā:	315	325	337	356	370

2.1.3.Lidlauku ekspluatācija un drošība, lidlauku ekspluatantu darbības uzraudzība

Uz 2023. gada 31. decembri Latvijā kopumā sertificēti:

- 2 gaisa pārvadājumu lidlauki – *Rīga, Liepāja*;
- 5 vispārējās aviācijas lidlauki – *Ikšķile, Cēsis, Limbaži, Ādaži, Ventspils*;
- 6 vispārējās aviācijas helikopteru lidlauki – *Heliport Nākotne, M Sola, Ludza AVP, Čiekuri, Kļauģu Muiža, Nogale*.

Vispārējās aviācijas helikopteru lidlaukam *Kļauģu Muiža* 2022. gadā apliecības darbība apturēta.

Iesniegumi jaunu lidlauku sertificēšanai nav saņemti, lai gan ir interese tādus izveidot. Komerccabiedrība Ogres novada Taurupes pagastā konceptuāli saņēmusi pašvaldības saskaņojumu jauna publiski pieejama privātā lidlauka izveidei vizuāliem dienas/nakts lidojumiem, lai uzsāktu lidlauka ģenerālplāna izstrādi. 2023. gada rudenī pēc Daugavpils valstspilsētas pašvaldības lūguma tika organizēta sanāksme ar CAA speciālistiem lidlauku plānošanā un aviācijas drošībā par Daugavpils lidlauka Lidostas ielā 4, Locikos, Naujenes pagastā, Augšdaugavas novadā būvprojekta tehniskajiem risinājumiem atbilstoši civilās aviācijas standartiem. Savukārt sertificētais vispārējās aviācijas lidlauks *Ādaži* 2023. gadā īstenojis skrejceļa rekonstrukcijas darbus.

Lai novērtētu sertificēto lidlauku drošībai kritiskos elementus (lidlauku iekārtas, lidlauka plānojums, lidlauku dienestu un personāla atbilstība standartiem un praksei, veicamo procedūru atbilstība lidojumu drošības prasībām), lidlauku ekspluatācijas uzraudzības programmas ietvaros 2023. gadā tika veikti 5 auditi, t.sk. inspekcijas, gaisa pārvadājumu lidlaukos, un 10 inspekcijas vispārējās aviācijas lidlaukos, t.sk. helikopteru lidlaukos.

2023. gadā tika izskatīti 15 izmaiņu iesniegumi lidlauka ekspluatācijā un infrastruktūrā gaisa pārvadājumu lidlaukos, un 5 izmaiņu iesniegumi vispārējās aviācijas lidlaukos, t.sk. helikopteru lidlaukos.

Turpinot darbu pie iekšējo uzraudzības procesu uzlabošanas, 2023. gadā Lidlauku standartu un drošības daļas uzraudzības rokasgrāmatā tika veikti dažādi papildinājumi, kā arī aktualizētas kontrolkartes, ņemot vērā aktuālās prasības lidlauku jomā.

Sadarbībā ar pašvaldībām lidlauku izveidošanas, teritoriju plānošanas un lidojumu drošību ietekmēt spējīgu objektu izveidošanas un ekspluatācijas jomā izskatīti 10 saistītie iesniegumi.

2023. gadā izskatīti 168 saistītie iesniegumi par gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecības, ierīkošanas un izvietojšanas saskaņošanu visā Latvijas teritorijā. No visiem iesniegumiem gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecība, ierīkošana un izvietojšana saskaņota 28 gadījumos, pārējie atzīti par gaisa kuģu lidojumu drošību neietekmējošiem.

2.1.4. Aviācijas personāla sertificēšana

CAA 2023. gadā veica aviācijas personāla sertificēšanu, šādās kategorijās:

- gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļi;
- gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls;
- gaisa satiksmes vadības dispečeri.

Teorētisko zināšanu eksāmeni tiek atjaunoti periodiski tiklīdz kā EASA izstrādājusi atjauninājumus vai mainās spēkā esošais regulējums. Visa teorētiskā eksaminēšana tiek pārcelta tikai uz elektronisko eksaminēšanu. Papildus ir atjaunota LPLUS eksaminēšanas sistēma un sistēmā tiek atjauninātas un papildinātās nepieciešamās eksaminēšanas kategorijas. 2023. gadā EASA teorētisko eksāmenu Centrālās datu bāze (ECQB) ieviesta saskaņā ar ieviešanas ciklu, šobrīd ieviesta pēdējā aktuālā ECQB 6. revīzija. Eksaminēšana nodrošināta regulāri saskaņā ar plānoto sesiju grafiku, eksaminēšana tiek nodrošināta visām apliecību kategorijām, kuras tiek apmācītas Latvijā. Nacionālo apliecību kategorijām eksaminēšana tiek nodrošināta arī latviešu valodā. 2023. gadā veiktas 1556 teorētisko zināšanu pārbaudes un uzraudzīti 18 lidojumu eksaminētāji.

Atbilstoši Komisijas 2011. gada 3. novembra Regulas (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, PART-FCL sadaļas prasībām un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 754, tika nozīmētas 245 lidojumu prasmju pārbaudes dažādu apliecību un kvalifikāciju iegūšanai. Eksaminētāju kompetenču prasmju pārbaudes notiek saskaņā ar pieprasījumu. Pārbaudes ir veiktas gan FSTD, gan gaisa kuģos.

Saskaņā ar Regulas (ES) 1178/2011 un Ministru kabineta 2021. gada 16. novembra noteikumu Nr. 754/2021 Civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļu sertificēšanas noteikumu prasībām un procedūrām izdotas kopā 255 apliecības, no kurām 104 pirmreizēji. Saskaņā ar pieprasījumu veikti 87 kvalifikācijas atzīmju derīguma pagarinājumi un atjaunošanas esošajās apliecībās.

Nodrošināta citu valstu izdoto pilotu apliecību atzīšana atbilstoši Regulas Nr.2020/723, Ministra kabineta noteikumu Nr.1111 prasībām. Validācijas un konvertācijas procesā apliecības atzītas 36 personām, no kurām izsniegtas 3 ATPL, 2-PPL, 1-BPL, 4-NAPL apliecības un 22 derīguma sertifikāti.

Nodrošināta dokumentā "Tehniskās īstenošanas procedūras: Licencēšana (TIP-L) starp FAA ASV un EASA" noteikto apliecību un kvalifikāciju atzīšana kā rezultātā izsniegta 1 PPL apliecība. Standartizēti eksaminētāji par BASA prasībām un eksaminēšanas procesu.

Gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļu apliecībās attiecīgu ierakstu veikšana par radiosakaros izmantojamās valodas zināšanu līmeni (obligāta - angļu valoda; cita valoda pēc pieprasījuma) veikti 90 ieraksti derīgās apliecībās.

Audita plāni tiek sastādīti balstoties uz organizāciju risku izvērtējumu. Pēc sastādītā 2023. gada auditu un inspekciju plāna veikti mācību organizāciju ikgadējie auditi, kopā veiktas 2 neplānotas inspekcijas Eriva ATO un Air Baltic Training ATO un 4 plānoti auditi X-treme 3D, Sky Amazons, Spārni V. Kā arī veikti 3 sertificēto nacionālo mācību organizāciju (FIRST FLY, Biedrība "Aeroklubs Delta" BBJT, NMO) ikgadējie darbības pārskatu izvērtējumi saskaņā ar 2020. gada 9. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.373. Air Baltic Training ATO tika veikta teorijas apmācības uzraudzība klātienē mācību nodarbību laikā. Apmācīti un sertificēti divi jauni lidojumu eksaminētāji.

Veikti pēc pieprasījuma 2 deklarēto mācību organizāciju (DOT) Sky Amazons un Riga Flight School rokasgrāmatu un deklarāciju izmaiņu izvērtēšana. Izskatītas vairāk kā 50 dažādas mācību organizāciju iesniegtās izmaiņas.

2023. gadā organizēta un nodrošināta lidojumu simulācijas trenāžieru (FSTD) uzraudzība un sertifikācija. Veikti 2 FSTD operatoru auditi, 1 neplānots FSTD operatora audits un 5 FSTD ikgadējās kvalifikācijas pārbaudes.

Informācija par aviācijas personāla izsniegtajām apliecībām ir apkopota 3. tabulā.

3.tabula

Aviācijas personāla kategorijas	2019	2020	2021	2022	2023
Gaisa kuģu lidojumu apkalpes locekļi:					
privātpiloti (PPL)	138	149	174	183	191
komercpiloti (CPL)	202	204	219	257	287
aviolīniju transporta piloti (ATPL)	355	372	380	408	441
lidotāji inženieri (F/EL)	24	23	20	7	7
planiera piloti (GPL)	5	5	9	10	10
brīvā gaisa balona piloti (FBPL)	12	12	15	21	24
motodeltaplāna piloti (HG/HMG)	63	70	79	54	63
ārzemju piloti, kam izsniegti derīguma sertifikāti	5	3	2	2	21
Kopā :	828	849	906	942	1044
Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāls:					
Gaisa kuģu tehniskās apkopes personāla apliecības	443	442	446	535	615
Gaisa satiksmes vadības dispečeri:					
Sertificēti dispečeri kopā	91	91	99	100	94
Kvalifikācijas atzīmes:					
Pieejas gaisa satiksmes dispečeri	32	33	32	32	31
Gaisa satiksmes centra dispečeri	57	60	57	53	47
Torņa dispečeri	25	29	29/11	39	37
Kopā kvalifikācijas atzīmes:	114	122	129	124	115
Gaisa satiksmes dienesta operatori AFISO Liepājas FIC (LGS)	23	22	23	19	19

2023. gadā Gaisa kuģu tehniskās apkopes personālam atbilstoši Komisijas 2014. gada 26. novembra Regulai (ES) Nr. 1321/2014 par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu, izvērtēti 264 dokumenti par gaisa kuģu tehniskās apkopes licences izsniegšanu vai grozīšanu. Izsniegtas 72 jaunas licences vai veikti grozījumi esošajās licencēs.

Veikta visu sešu (Rīgas aeronavigācijas institūts", "Transporta un sakaru institūts / Akadēmiskais un profesionālais aviācijas centrs", SIA TRITEKS, Rīgas Tehniskās universitātes Transporta un mašīnzinību fakultātes Aeronautikas institūts, SIA Air Baltic Training un SIA OS Technics) apstiprināto tehniskās apkopes personāla mācību organizāciju darbības uzraudzība. Veikti 9 auditi par atbilstību Part 147 prasībām. Izvērtēti un apstiprināti 3 grozījumi organizāciju darbībā.

2.1.5. Aviācijas personāla veselības pārbaudes

Aviācijas medicīnas daļas galvenie uzdevumi ir noteikti atbilstoši prasībām Komisijas 2011. gada 3. novembra Regulas (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 IV pielikumā (Part-MED) un VI pielikumā (Part-ARA), kā arī Komisijas Regulas (ES) 2015/340 (2015. gada 20. februāris), ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011 II pielikumā (Part ATCO.AR) un IV pielikumā (Part ATCO.MED).

Aviācijas medicīnas daļa ir atbildīga par aviācijas medicīnas normatīvo aktu prasību piemērošanu un to izpildes kontroli, tai skaitā, aviācijas medicīnas auditu un inspekciju veikšanu, aviācijas personāla veselības stāvokļa rezultātu novērtēšanu un medicīnisko atzinumu vai veselības apliecību izsniegšanu, aviācijas medicīnas datu bāzes uzturēšanu, kā arī preventīvo pasākumu izstrādāšanu varbūtējo riska faktoru novēršanai.

Informācija par aviācijas personālam 2023. gadā izsniegtajām veselības apliecībām un medicīniskiem atzinumiem apkopota 4. tabulā.

4. tabula

Aviācijas personāla kategorijas	2019	2020	2021	2022	2023
I klases veselības apliecības	838	737	745	911	1203
II klases veselības apliecības	81	91	148	93	123
III klases veselības apliecības	75	69	77	73	81
GKSAL veselības apliecības	419	268	329	524	520
Apturētas vai atteiktas veselības apliecības	167	27	33	15	15
Kopā:	1580	1192	1332	1601	1927
T.sk., sekundārās veselības pārbaudes	3	1	3	4	9
T.sk., nosūtīta uz ārvalstīm medicīniskā informācija	183	120	170	27	36
Saņemta no ārvalstīm medicīniskā informācija	149	128	43	158	205

2023. gadā veikta 11 aviācijas medicīnas ekspertu un aviācijas medicīnas centra darbības uzraudzība. Saskaņā ar aviācijas veselības apliecību izsniegšanas, apturēšanas un atjaunošanas procedūru, 2023. gadā veselības apliecības un medicīniskās izziņas izsniegtas 1927 personai. No ārvalstīm saņemta un izvērtēta medicīniskā informācija un aviācijas personāla medicīnisko pārbaūžu rezultāti 244 personām, uz ārvalstīm sagatavota un nosūtīta aviācijas medicīniskā informācija par 36 personām.

2023. gadā tika nodrošināts sertifikācijas process aviācijas medicīnas centram SIA "Premium Medical", sertifikāts tika izsniegts 2024. gada 19. janvārī. "Premium Medical" klīnikai piešķirtais aviācijas medicīnas centra sertifikāts ļaus tās speciālistiem veikt pirmreizējas un atkārtotas veselības pārbaudes un medicīnisko izvērtēšanu aviācijā strādājošajiem. Tāpat "Premium Medical" varēs izdot attiecīgas klases civilās aviācijas personāla veselības apliecības un medicīniskās izziņas, pirmās, otrās, LAPL (amatierpilota) klases veselības apliecības pretendentiem un turētājiem, kā arī gaisa kuģu salona apkalpes locekļa veselības apliecības pretendentiem un turētājiem, atbilstoši Eiropas Savienības dalībvalstīs noteiktajām prasībām.

Tādējādi patlaban Latvijā ir divi sertificēti aviācijas medicīnas centri - SIA "Aviamed" lidostas "Rīga" teritorijā Mārupē un SIA "Premium Medical", kas atrodas 13.janvāra ielā, Rīgā.

2.1.6. Aeronavigācijas pakalpojumu drošuma uzraudzība

2023. gadā ANS daļa turpināja īstenot uzraudzības plānā noteiktos uzdevumus, saskaņā ar Komisijas 2017. gada 1. marta Īstenošanas Regulas (ES) Nr. 2017/373, ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011 (turpmāk – regula 2017/373), prasībām un saistošajām EASA vadlīnijām un ieteikumiem.

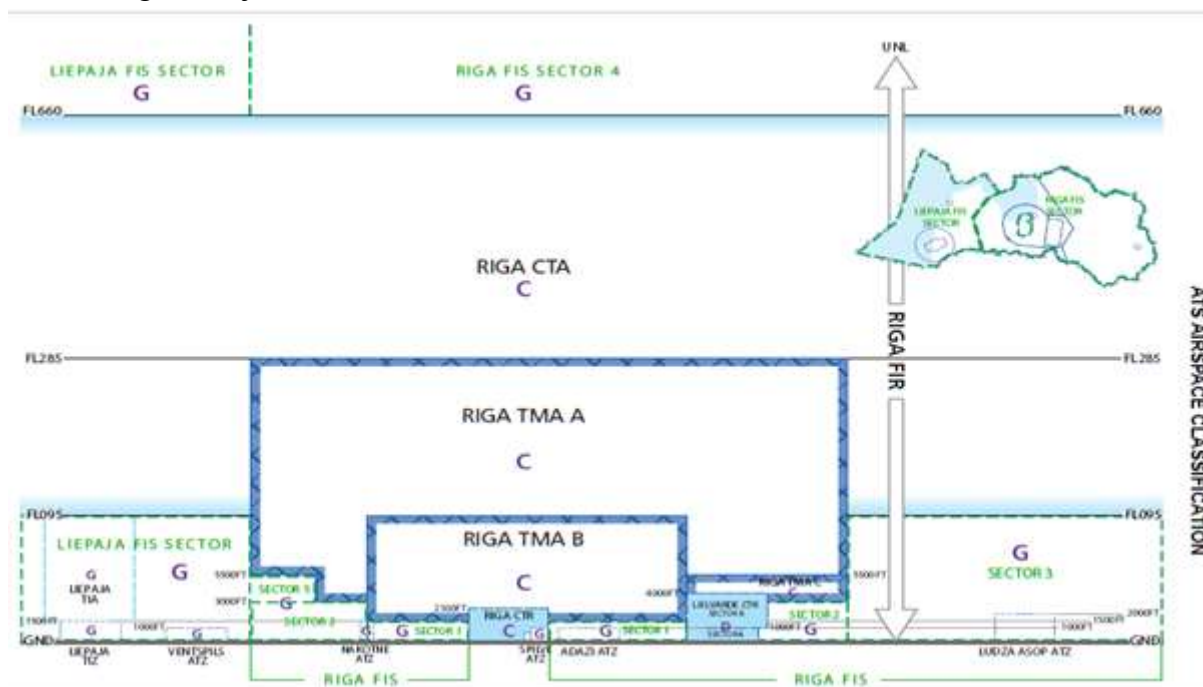
Uzraudzības funkcijas pildīja 6 darbinieki, pēc nepieciešamības piesaistot citu daļu darbiniekus padziļinātākai jautājumu izpētei un atbilstoši katras daļas kompetencei, kā arī tika sniegts ekspertu un uzraudzības atbalsts citām CAA uzraudzības daļām, kā piemēram, SES 2+ projekta, lidlauku drošības, gaisa kuģu lidojumu drošuma, bezpilota gaisa kuģu lidojuma drošuma, ekonomiskās uzraudzības jautājumos u.c.. Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību militārajā lidlaukā EVGA (Lielvārde), vai, lai izskatītu citus civilmilitāros lidojumu drošumu saistītos jautājumus ANSD sadarbojās ar Militārās aviācijas administrāciju (MAA) noslēgtās CAA un MAA vienošanās ietvaros.

Kopā ar Eirokontroli 2023. gada martā tika pabeigts darbs arī pie ikgadējā Latvijas navigācijas plāna (LSSIP) izstrādes, kas tika koordinēts ar LVGMC, LGS, lidostu "Starptautiskā lidosta "Rīga" un MAA. LSSIP nodrošina gan atgriezenisko saiti, gan informācijas sniegšanu par Latvijas uzraudzības iestādes, ATM/ANS pakalpojumu sniedzēju, lidlauku un gaisa telpas lietotāju detalizēti, plānotajiem pasākumiem ATM Master Plan, SESAR, ES tiesību aktu un EASA Lidojuma drošuma plāna ieviešanai.

Aktīvi tika turpināta dalība iepriekš plānotajās sanāksmēs ICAO, EASA, Borealis, Eirokontroles un citās platformās klātienēs un attālinātā formātā. Dalība EASA Tematiskajās padomdevēju grupās, EASA U-Space Task Force, National Supervisory Authority (NSA)

darba grupās, ICAO EURNAT reģiona EASPG un MET, AIS/AIM, CNS u.c. apakšgrupās, kā arī Eirokontroles Aviācijas Krīzes Koordinācijas darba grupā (EACCC).

ANS daļa veic aeronavigācijas (ATS, MET, CNS, SAR) un gaisa satiksmes pārvaldības (ASM, ATS, ATFM), lidojumu procedūru izstrādes, gaisa telpas dizaina Rīgas Lidojumu informācijas rajonā, kas attēlots 1.attēlā, kā arī gaisa satiksmes vadības dispečeru mācību organizāciju, uzraudzību.

1.att. aeronavigācijas un gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība Rīgas lidojumu informācijas rajonā (AIP LATVIA, ENR 1.4.1. ATS AIRSPACE CLASSIFICATION, 19.02.2024)

2.1.6.1. Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzība

2023. gadā RTAUN tika iesaistīta divos Regulas (ES) 2017/373 lielajos PS uzraudzības auditos. Viens balstījās un šīs regulas VIII. pielikuma (Part-CNS) prasībām, bet otrs uz šīs regulas XIII. Pielikuma (Par-PERS) prasībām. Šo auditu laikā tika konstatēti 2 novērojumi un noteikta viena neatbilstība, sakarā ar SITA un ARINC pakalpojumu līgumu trūkumiem.

Veicot CNS uzraudzības inspekcijas, kuras kopumā bija astoņas, kas aptvēra visu trīs veidu CNS iekārtas, ieskaitot arī iekārtas, kas atrodas arī lidlaukā “Lielvārde”, bet kuras tiek izmantotas civilo gaisa kuģu lidojumu vajadzībām. Šo inspekciju laikā neatbilstības netika atklātas, tomēr tika fiksēti 6 novērojumi. Novērojumiem nav nopietns raksturs, tomēr potenciāli pie noteiktiem nosacījumiem tie var pārtapt par neatbilstībām.

Veicot ANS PS iknedēļas atgadījumu ziņojumu apkopojumu pārskatu, 2023. gadā kopumā konstatēti 11 atgadījumu ziņojumi, kuri tādā vai citādākā veida saistīti ar CNS iekārtām, vai to darbību. Viens no nopietnākajiem atgadījumiem saistīts ar lidlauka “Lielvārde” DVOR iekārtās pagaidu izslēgšanos, ārējās temperatūras paaugstināšanās rezultātā, ko vasaras laikā veicināja kondicioniera atteice nedēļas nogalē, kad apkalpojošā dežurējošā personāla ierašanās ārpus darba laika paredzēta 1,5 stundu laikā. Divi atgadījumi saistīti ar glisādes radiobākas (GP) izslēgšanos, vienā atgadījumā ir vainojams sniegs, bet otrā

atgadījuma laikā lidlauka autotransport iebrauca GP kritiskajā zonā un raisīja traucējumus. Četri atgadījumi tika saistīti ar ATRACC sistēmas darbības traucējumiem. Četri atgadījumi saistīti ar sakaru traucējumiem, vienā gadījumā tika konstatēts tā saucamais baltais troksnis, otrajā atgadījumā sakaru savienojuma abonents nobloķēja kanālu, bet vel vienā atgadījumā gaisa kuģa piloti ilgstoši neveidoja sakarus ar gaisa satiksmes centru. Ceturtajā atgadījuma ziņojumā par sakariem norādīta OLDI (On Line Data Interchange) līnijas pagaidu atslēgšanās. Saistībā ar Navigācijas pakalpojumu pieejamību ir jāatzīmē arī neskaitāmos atgadījumus ar GPS (Global Positioning System (ASV)) signālu kropļojumiem, ja iepriekš no ANS PS sniedzēja tika pieprasīts atsevišķs paziņojums par katru GPS signāla bojājumu vai pazušanu, tad tagad tiek pieprasīti atgadījumu apkopojumi par noteikto laika periodu, un, šie apkopojumi, informācijas apmaiņas ietvaros, tiek regulāri saņemti un pārsūti EASA kā arī kolēģiem no citām ES dalībvalstīm mūsu reģionā. Ir jāatzīst, ka mūsu ANS PS nav atbildīgs par GPS signālu esamību un kvalitāti, bet tikai par informācijas nodrošināšanu gaisa telpas lietotājiem sakarā ar GPS signālu kropļojumu, bojājumu, vai neesamību. Šajā sakarā, nepieciešams norādīt, ka ne visa Latvijas gaisa telpas lietotāju gaisa kuģu flote ir aprīkota ar sertificētiem GPS uztvērējiem un GPS nav vienīgā GNSS (Global Navigation Satellite System) uztveramo signālu sistēma, bet pagaidām vienīgā, kuras signālus ir pieņemts izmantot pamatojoties uz ICAO standartiem. Papildus GPS sistēmai ir arī Eiropas sistēma GALILEO ar EGNOS geostacionāro papildinājumu. Tādēļ drīzumā būs iedzīvināti gaisa kuģu sistēmu ICAO standarti MCMF (Multi Constellation – Multi Frequency), kas ļaus izmantot dažādu sistēmu signālus, ne tikai GPS.

2023. gadā RTAUN veica 11 patstāvīgus ANS PS paziņojumu par izmaiņām (IP) vērtējumus. No tiem, tikai divos gadījumos tika izlemts veikt pilnu un detalizētu paredzēto izmaiņu pārskatu (Review). Vienā gadījumā gāja runā par DVOR/DME “Daugavpils” ieviešanu ekspluatācijā, un, lai gan, šīs iekārtas tika pārinstalētas un var būt arī tāpēc ka tā iepriekš tika uzstādītas Rīgā. Otrā pārskatītā (Review) izmaiņa tika saistīta ar CWAM (Complete Wide Area Multilateration) sistēmas ieviešanu. Abos gadījumos pārskati beidzās ar pozitīvu rezultātu, tās tika apstiprinātas un ekspluatācijā ieviešamām iekārtām tika izdotas jaunas “Iekārtu tehniskās ekspluatācijas derīguma apliecības”. Pārējos deviņos gadījumos, izmaiņu paziņojumi tika izskatīti, bet pieņemti lēmumi, pamatojoties uz saņemtās informācijas pamatiem piekrist šo izmaiņu ieviešanai ar nosacījumu, ka detalizēti to ieviešana var būt šķētināta turpmāko inspekciju un/vai auditu laikā. Papildus minēto paziņojumu par izmaiņām RTAUN tika iesaistīta vairāku ANSD kopīgu izmaiņu paziņojumu izskatīšanā, kuru laikā tika vērtētas gan izmaiņas VAS “Latvijas gaisa satiksme” darbības procedūrās, gan saistītas ar vēja elektrostaciju būvniecības iecerēm, gan saistītas ar Starptautiskās lidostas “Rīga” būvniecības norisēm sakarā ar “Rail Baltic” projekta īstenošanu, gan ar lidlauka “Lielvārde” navigācijas iekārtu atzīšanu par derīgām civilās aviācijas lidojumu veikšanu.

Pārskatot 2023. gada ANS iekārtu darbības ziņojumu, līdzīgi kā iepriekšējā gada rezultātiem, vislabākos rezultātus uzrādīja ANOF sistēma ar sistēmas 100 % pieejamību. Tālāk, varētu norādīt arī balss sakaru sistēmu un Datu pārraides sistēmas ANS/CNS PS infrastruktūras un ATRACC sistēmas pieejamību 100 % apmērā. Tomēr jāatceras, ka šo sistēmu darbība varēja būt traucēta, bet pateicoties tam, ka visas sistēmas ir rezervētas, to funkciju veikšana tika nodrošināta 100%. Nedaudz sliktāk klājas ar mobilo saraku iekārtu pieejamības koeficientu, lai gan to apvienotais vidējais rādītājs praktiski ir 99,99 % līmenī. Nedaudz sliktāk klājas ar Radiolokācijas iekārtām – 99,86. Šajā rādītājā ir iekļautas arī

kaimiņvalstu radaru parametri, jo tie arī tiek izmantoti vispārējās bildes nodrošināšanā Rīgas gaisa kuģu vadības centra dispečeriem, bet tieši šo kaimiņvalstu iekārtu pieejamības rādītāji visvairāk iedragāja kopējo rādītāju vērtību. Ja runāt par navigācijas iekārtām, tad kopējais pieejamības rādītājs ir virs 99,33 %, bet ja minēt atsevišķi iekārtu ciparus tad var secināt, ka VOR/DME sistēmu DME iekārtas nodrošina 99,99 % pieejamību. Lai gan atsevišķi izvietotu DME iekārtu rādītājs ir 99,75 %. Šajā sakarā, līdzīga situācija ir ar ILS sistēmām, to sastāvā esošās kursa LLZ radiobākas nodrošināja 99,8 % pieejamību, bet glisādes radiobākas GP sasniedza tikai 99,0 % līmeni. 2023. gadā tika nodrošināta arī GNSS sistēmas GPS signāla esamības kontrole, š signālu pieejamība sasniedza 98,99 % līmeni, pie tam SBAS signālu pieejamības parametri lidostās “Rīga” ir virs 99,76 %, “Liepāja” ir virs 99,92 un lidlaukā “Lielvārde” ir virs 99,79 %. Pārskatot sakaru veikspējas prasību (RCP) rādītājus, kas saistīti ar pilots-dispečers sakaru nodrošināšanu un to pārrāvumiem, tad jāmin sakaru veikspējas prasības (RCP), kas datu pārraides sakariem Latvijā ir noteikts kā RCP-240, bet mobilo ļoti augsto frekvenču (VHF) mobilo balss sakaru gadījumā ir noteikts kā RCP-60, kur ciparos tiek izteikts maksimāli iespējamais sakaru pārrāvumu ilgums sekundēs. Varam secināt, ka šie rādītāji tiek izpildīti ar labu rezervi, tā vidējais sakaru pārrāvums balss sakaros ir 9,7 sekundes, bet datu pārraides sakaros ar 99% varbūtību tas sasniedz 136,6 sekundes, skaitot uz vidēji vienu lidojuma stundu Rīgas LIR. Kopumā var secināt, ka CNS iekārtām paredzēto funkciju izpilde tika nodrošināta visa 2023. gada garumā, un, ņemot vērā arī iekārtu vismaz dubulto un pat vairākkārtējo rezervēšanu ANS PS CNS jomā pienācīgi nodrošina savu pakalpojumu izpildi.

2.1.6.2. Gaisa satiksmes pārvaldības uzraudzība

2023. gadā Gaisa satiksmes pārvaldības nodaļa (turpmāk – GSPN), sadarbībā ar pārējām ANS daļas iesaistītajām nodaļām, izskatīja 69 dažāda rakstura gaisa satiksmes pārvaldības izmaiņu pieteikumus, pēc nepieciešamības izskatot arī ar izmaiņu paziņojumiem saistošos dokumentālos LGS izmaiņu drošuma novērtējumus. Ņemot vērā, ka atsevišķi NBS, Valsts Robežsardzes, civilās aviācijas un paaugstināta riska bezpilota gaisa kuģu lidojumu un gaisa telpas izmantošanas pieteikumi mijiedarbojas ar LGS sniegtajiem pakalpojumiem, LGS Izmaiņu paziņojumu un saistošo LGS drošuma novērtējumu izskatīšanu GSPN veica arī šādiem trešo pušu gaisa telpas izmantošanas pieteikumiem. Tādējādi, ietekme uz lidojumu drošumu trešo pušu aktivitātēm gaisa telpā tika izskatīta gan no LGS pakalpojumu drošuma un lidojuma drošuma puses, kas ir CAA kompetencē, atbilstoši spēkā esošajiem ES un nacionālajiem tiesību aktiem Latvijas Republikas gaisa telpā. Gaisa telpas izmantošanas pieprasījumi ārpus Latvijas Republikas gaisa telpas, bet Latvijai deleģētajā Rīgas Lidojumu informācijas rajonā, tika izskatīti atbilstoši ICAO Čikāgas konvencijas 2. un 11. pielikumos noteiktajam.

Gaisa satiksme vadības dispečeru apmācību organizāciju (MO) izmaiņu uzraudzības ietvaros tika izskatītas 15 dažādas izmaiņas un sniegtas konsultācijas jaunu procesu uzsākšanai, to atbilstības nodrošināšanai ES tiesību aktu prasībām. Gaisa telpas pārvaldības uzraudzības ietvaros tika izskatīti ap 90 dažāda rakstura gaisa telpas struktūras izmaiņu un gaisa telpas izmantošanas pieprasījumi, ieskaitot bezpilota gaisa kuģa gaisa telpas izmantošanas ierobežojumu un lidojumu pieprasījumi, sniegtas konsultācijas to izveidei dažādām valsts iestādēm. Paralēli, tika izskatīti dažāda rakstura 32 Ārlietu ministrijas valsts

gaisa kuģu pārlidojumi, papildus arī tehniskās apkopes lidojumi, kā arī sniegts atbalsts Satiksmes ministrijai privāto un komercaviācijas lidojumu pieteikumu izskatīšanā.

Pakalpojumu sniedzēju uzraudzības ietvaros, 2023.gadā tika veikta gaisa satiksmes vadības dispečeru (ATCO) un gaisa satiksmes informatīvā dienesta operatoru (AFISO) licenču pagarināšana, atjaunošana un izsniegšana, tika verificēti kvalifikāciju apliecinājošie dokumenti: vērtējumi, kompetences shēmas prasību izpilde, pārbaužu materiāli, mācību sertifikāti utt.

2023.gadā kopumā tika pagarinātas/atjaunotas 139 ATCO/AFISO kvalifikācijas atzīmes, izsniegtas jaunas 20 ATCO kvalifikācijas atzīmes.t.sk. 2 jaunas ATCO licences.

MO uzraudzības ietvaros tika veiktas inspekcijas LGS MO un RAI MO, lai pārbaudītu tekošo atbilstību spēkā esošajiem nacionālajiem tiesību aktiem un Komisijas regulas (ES) 2015/340, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011.

2023. gada drošuma uzraudzības programmas ietvaros, un atbilstoši MK not. Nr.730 noteiktajam tika veiktas divas MO inspekcijas, divi ANSP pakalpojuma sniedzēja auditi un viena ANSP ATS inspekcija. Paceltajām neatbilstībām tika savlaicīgi iesniegtas Civilās aviācijas aģentūrā gan plānotās korektīvās darbības, gan korektīvo darbību izpildes apliecinājumi. Uzraudzības aktivitātes militārajā lidlaukā EVGA ATM/ANS sniegtajiem pakalpojumiem tiek veiktas, piesaistot nepieciešamo atbalstu no Militārās aviācijas administrācijas.

Aeronavigācijas darbības uzlabošanas programmas ietvaros, tika sagatavots un iesniegts Eiropas komisijai 2022. gada monitoringa ziņojums par Latvijas ANS darbības uzlabošanas plāna izpildi, kā arī organizētas konsultācijas kopā ar CAA Finanšu daļu iesaistītajām pusēm par atjaunoto RP3 plānu.

2.1.6.3. Aeronavigācijas informācijas pakalpojumu sniedzēja uzraudzība un citas aktivitātes

2023.gadā saskaņā ar Komisijas 2017. gada 1. marta Īstenošanas regulas Nr. 2017/373, ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011, (turpmāk – regula Nr. 2017/373) prasībām CAA ANS daļas Aeronavigācijas informācijas nodaļa izskatīja kopumā 20 VAS “Latvijas gaisa satiksme”, kā aeronavigācijas informācijas (turpmāk – AIS) un lidojumu procedūru izstrādes (turpmāk – FPD) pakalpojuma sniedzējas funkcionālās sistēmas izmaiņu pieteikumus, kā arī ņēma dalību pārējo ANS daļas nodaļu uzraudzības atbildībā esošo pakalpojuma sniedzēju izmaiņu pieteikumu izskatīšanā.

Saskaņā ar 2023.gada auditu un inspekciju plānu tika veikts FPD pakalpojuma uzraudzības audits t.sk., tika veikta plaša apjoma dokumentācijas (procedūru, rokasgrāmatu u.c.) izskatīšana un darbības auditēšana, lai pārliecinātos par organizācijas atbilstību regulas Nr.2017/373 III pielikuma un Part-FPD (t.sk., arī Part-PERS) prasībām.

Tika turpināta arī VAS "Latvijas gaisa satiksme" AIS pakalpojumu sniedzēja nodrošināšana ar aeronavigācijas informāciju par izsniegtajām gaisa telpas izmantošanas atļaujām un informāciju, kuru nepieciešams izplatīt gaisa telpas lietotājiem, lai nodrošinātu gaisa kuģu lidojumu drošumu atbilstoši Ministru kabineta 2022.gada 9.augusta noteikumu Nr.483 „Aeronavigācijas informācijas sagatavošanas un izplatīšanas kārtība” (turpmāk – noteikumi Nr. 483) prasībām.

2023.gadā turpināja norisināties darbs pie aeronavigācijas informāciju, kas nepieciešama bezpilota gaisa kuģu lidojumu veikšanai, nodrošināšanas jautājumu virzības, kā arī veiktas darbības, lai saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 29.jūnija noteikumu Nr. 429 "Bezpilota gaisa kuģu lidojumu noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr. 429) prasībām, VAS "Latvijas gaisa satiksmei" būtu iespējams nodrošināt informāciju bezpilota gaisa kuģu lietotājiem atsevišķā, vienkārši saprotamā, elektroniski pieejamā aeronavigācijas informācijas publikācijas produkta veidā. Tādējādi gaisa telpas lietotājiem tika nodrošināti aeronavigācijas dati un aeronavigācijas informācija, kas nepieciešama gaisa kuģu lidojumu drošumam.

Ievērojot regulas Nr. 2017/373 un Ministru Kabineta 2023. gada 18.februāra noteikumu Nr. 66 "Gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādes, validēšanas, apstiprināšanas un uzturēšanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr. 66) prasības, 2023. gadā tika nodrošināts, lai gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādē tiktu ievērota noteiktā to izstrādes un validēšanas kārtība, kā arī atbilstoša procedūru apstiprināšanas kārtība, kā rezultātā tika apstiprinātas VAS "Latvijas gaisa satiksme" izstrādātās lidojumu procedūras.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas Direktīvas 2008/101/EK, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, lai aviācijas darbības iekļautu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, tika nodrošināti likumā "Par Piesārņojumu" un Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumos Nr.366 "Noteikumi par aviācijas darbību dalību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā" noteikto prasību ievērošana attiecībā uz gaisa kuģu radītajām emisijām, t.i., emisiju tirdzniecības shēmas ieviešanas darbībā, kā arī nepārtraukta tās funkcionalitātes uzraudzība, 2023.gadā Civilās aviācijas aģentūra saņēma, izskatīja un apstiprināja Latvijas kā administrējošās dalībvalsts atbildībā esošo gaisa kuģu operatoru emisijas ziņojumus par 2022.gadu, kā arī izskatīja un apstiprināja to iesniegtās izmaiņas emisijas monitoringa plānos. 2023.gadā, ievērojot ICAO 16.pielikuma 4.sējuma prasības, tika ziņoti ICAO CORSIA sistēmā Latvijas kā administrējošās dalībvalsts atbildībā esošo gaisa kuģu ekspluatantu 2022.gada emisiju ziņojumu dati.

2.1.6.4. Meteoroloģisko pakalpojumu sniegšanas uzraudzība un citas aktivitātes

Atbilstoši Aeronavigācijas daļas uzraudzības programmai 2023. gadā tika veikti trīs uzraudzības audiiti un divas inspekcijas pakalpojumu sniedzēju organizācijās VAS "Latvijas gaisa satiksme" un VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs", kas sniedz meteoroloģiskos pakalpojumus lidlaukos "Rīga", "Liepāja", "Ventpils" un militārajā lidlaukā "Lielvārde". Lai pārbaudītu progresu, kas panākts ATSEP personāla kompetences novērtēšanā un Eiropas Aviācijas drošības aģentūras standartizācijas inspekcijā konstatētās neatbilstības novēršanā, pirmajā pusgadā papildus tika veiktas divas pārbaudes meteoroloģisko pakalpojumu sniedzēja organizācijā. Atbilstoši ES normatīvajos aktos noteiktajiem kompetentās iestādes uzdevumiem un tiesībām uzraudzības un izpildes nodrošināšanas jomā Aeronavigācijas daļa papildus ir veikusi Regulā (ES) 2017/373

paredzētos izpildes nodrošināšanas pasākumus. 2023. gada septembrī paredzētais neatbilstības novēršanas plāns tika izpildīts un pakalpojumu sniedzēja neatbilstība tika slēgta.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 20. augusta noteikumu Nr.620 “Par sakaru, navigācijas un novērošanas iekārtām, kas izvietotas uz zemes, to drošības prasībām un tehnisko ekspluatāciju” prasībām 2023. gadā CAA, pamatojoties uz VAS “Latvijas gaisa satiksme” iesniegtajiem dokumentiem, t.sk. veikto drošuma novērtējumu, pagarināja lidlaukā “Ventspils” uzstādītās automatiskās meteoroloģisko novērojumu sistēmas “AW-11” iekārtu ekspluatācijas derīguma apliecības termiņu.

Aeronavigācijas daļas meteoroloģiskā nodrošinājuma uzraudzības inspektore 2023. gadā izskatīja kopumā 21 VAS “Latvijas gaisa satiksme” un VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” paziņojumus par izmaiņām funkcionālās un pārvaldības sistēmās un veica trīs drošuma (drošuma atbalsta) argumentu pārskatus attiecībā uz ierosinātajām izmaiņām pirms to ieviešanas pakalpojumu sniedzēju funkcionālās sistēmās (izmaiņas TREND prognožu kritērijos; automatiskās meteoroloģisko novērojumu sistēmas “AviMet” un lidlauka skrejceļa uguņu sistēmas savienojums RVR aprēķināšanai; sistēmas “ATIS” programmnodrošinājuma modernizācija). Visi drošuma (drošuma atbalsta) argumenti plānotajām funkcionālās sistēmas izmaiņām tika akceptēti.

Ilgadējās ICAO starptautiskās mācības “VOLCEX23”, kas 2023. gadā imitēja vulkāna izvirdumu Islandē ar vulkānisko pelnu izplatību ICAO Eiropas reģiona valstu gaisa telpās, norisinājās 2023. gada 21. novembrī. No Latvijas puses mācībās “VOLCEX23” piedalījās CAA Aeronavigācijas daļa un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji: VAS “Latvijas gaisa satiksme” (ATS un AIS pakalpojumu sniedzējs) un VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (MET pakalpojumu sniedzējs). Mācību laikā tika pārbaudīta CAA un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju sadarbības efektivitāte, kā arī testēta mācību scenārijā paredzēto SIGMET un NOTAM ziņojumu sagatavošana.

2023.gada oktobrī stājās spēkā jaunais tiesiskais regulējums attiecībā uz noteiktajām ATM/ANS sistēmām un ATM/ANS komponentiem (“ATM/ANS iekārtām”), kas cita starpā aptver iekārtas, kas atbalsta meteoroloģiskos pakalpojumus. Jaunā Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/1768, kas nosaka detalizētus noteikumus par ATMANS sistēmu un ATM/ANS komponentu sertifikāciju un deklarēšanu, paredz dažādas atestācijas metodes, ar kurām novērtējama ATM/ANS iekārtu atbilstība šajā regulā izklāstītajām prasībām/EASA detalizētām specifikācijām. Ir trīs dažādi prasību līmeņi un detalizētas specifikācijas, proti: 1) EASA veikta sertifikācija, visstingrākais līmenis; 2) ATM/ANS iekārtu konstruēšanā vai ražošanā iesaistītas apstiprinātas organizācijas deklarācija, kas ir vidēji stingra; 3) paziņojums par atbilstību, ko sniedz ATM/ANS pakalpojumu sniedzējs, kura funkcionālajā sistēmā ATM/ANS iekārta integrēta, vai – pēc ATM/ANS pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma – apstiprināta organizācija, kura iesaistīta ATM/ANS iekārtu konstruēšanā vai ražošanā. Attiecībā uz ATM/ANS iekārtām, kas atbalsta meteoroloģiskos pakalpojumus, piemēro vismazāk stingro atestācijas metodi, proti, atbilstības apliecināšanu (izdots paziņojums par atbilstību).

Lai nodrošinātu ATM/ANS iekārtu pienācīgu uzstādīšanu, testēšanu uz vietas un drošu nodošanu ekspluatācijā, kā arī to uzraudzību, tika grozīta arī Regula (ES) 2017/373 (stājās spēkā jaunās prasības, kas piemērojamas pakalpojumu sniedzējiem un to kompetentajām iestādēm).

2.1.7. Aviācijas drošības kontroles pasākumu kvalitātes uzraudzība

Aviācijas drošības pasākumu atbilstības un kvalitātes uzraudzību lidostās, lidsabiedrībās, kā arī uzņēmumos, kas saistīti ar civilās aviācijas gaisa pārvadājumu drošības uzturēšanu, veica Aviācijas drošības daļa. Kontroles pamatā bija tie drošības pasākumu kritēriji un prasības, kuru uzlabošanu civilās aviācijas drošības jomā nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr.300/2008 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā un Komisijas Regula (ES) Nr.2015/1998 ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā. Lai nodrošinātu regulu izpildi civilās aviācijas drošības jomā, saskaņā ar inspekciju, apsekojumu un testu grafikiem, tika kontrolētas aviācijas drošības uzturēšanas procedūras un ieviestie drošības pasākumi, kas saistās ar pasažieru un to bagāžas drošības kontroli, kravu pārvadājumu drošības kontroli, personu piekļuves kontroli lidostu kontrolējamās teritorijās un gaisa kuģu aizsardzību. 2023. gadā veikti sekojoši drošības uzraudzības pasākumi lidostās un civilās aviācijas lidlauku ekspluatantu darbībā:

- VAS "Starptautiskā lidostas "Rīga"" veiktas 10 inspekcijas, 2 Lidostā "Liepāja" kā arī 20 testu sērijas un 1 apsekojums.;
- Veikts 7 aviodrošības uzraudzības inspekcijas, saistībā ar aviācijas drošības kopīgo pamatstandartu, kurus nosaka Ministru Kabineta noteikumi par Valsts civilās aviācijas drošības programmu, pildīšanas uzraudzība Latvijā reģistrēto gaisa kuģu ekspluatantu darbībā;
- Veikts sekojošs skaits oficiālo kravu aģentu aviodrošības uzraudzības pasākumu: SIA "AG Handling" -2 inspekcijas , SIA "Baltijas Kravu Centrs" 1 inspekcija, SIA "Aviation Cargo Transit services" (ACTS) 1 inspekcija, SIA "DHL Latvia" 1 inspekcija , SIA FedEx Express Latvia 1 inspekcija, VAS "Latvijas pasts" 1 audits, 2 inspekcijas un 2 testi, SIA "Kreiss" 1 audits;
- Uzraudzība par kibernetiskās drošības pasākumu īstenošanu aviācijas uzņēmumos veiktas sekojošas IS drošības inspekcijas: 2 lidostas, 6 gaisa kuģu ekspluatanti, 2 aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēji, 12 oficiālie kravu aģenti, 2 zināmie nosūtītāji;
- Norādītajā laika posmā Aviācijas drošības daļā tika sertificēti šāds aviodrošības personāls: aviodrošības vadītāji 6, aviodrošības instruktori 25;
- Veikta uzraudzība par aviācijas drošības noteikumu pildīšanu, kas jāievēro tiesību subjektiem, kuri lidostu kontrolējamā teritorijā veic komercdarbību, kā arī lidojumu laikā piegādājamo krājumu pilnvarotiem piegādātājiem: Aero Catering Services Latvija 2 inspekcijas, 1 apsekojums un 2 testi; Sky Clean 2 inspekcijas un 1 tests; Havas Latvia 2 inspekcijas;
- Veikts 7 inspekciju ārvalstu aviokompānijās, ārvalstu aviosabiedrību skaits samazinājies saistībā ar karu Ukrainā, nodrošināta ACC3 prasību izpilde: Latvijas pārvadātāju uzraudzībā un statusa apstiprināšanā; A/S "RAF-AVIA" - 3 trešo valstu lidostas, A/S AirBaltic – 2 lidostas, veikta ACC3 prasību izpilde LV atbildībā esošo 3. valstu pārvadātāju uzraudzība un statusa apstiprināšana: 3 valsts lidostas; Geo Sky - Gruzija, 2 lidostas, CAMEX Airlines - 1 lidosta, Easy Charter - Gruzija, 1 lidosta. My Freightler (Uzbekistāna) 2 lidostas;
- Veikta bīstamo izstrādājumu un kravu pārvadājumu uzraudzība: saskaņota un apstiprināta Latvijas Pasta procedūras pieņemšanai no klientiem, veikti 6 apsekojumi par "Competency Based Training" apmācību modeļa ieviešanu t.sk. 4 gaisa kuģu ekspluatantu un 2 virszemes

- pakalpojumu sniedzēju darbībā, veikta Smartlynx Airlines 16 instruktoru sertifikācija, lidostā "Rīga" 2 instruktoru sertifikācija;
- Tika izskatītas uz apstiprinātās 14 Aviācijas uzņēmumu aviodrošības programmas, 11 Aviodrošības apmācību programmas, 14 Kvalitātes kontroles programmas kā arī 2 Aviodrošības programmu sadaļas un 6 ārvalstu gaisa kuģu ekspluatantu aviodrošības programmas;
 - Veiktas Latvijā reģistrēto gaisa kuģu ekspluatantu aviodrošības risku novērtējums lidojumiem trešajās valstīs 2 gaisa kuģu ekspluatantiem, izvērtējums lidojumiem 4 valstīs;
 - Izvērtēti 100 lidojumu ar bīstamo kravu atbilstība Konvencijas 18.Pielikums DOC9284. prasībām. Atzinumi nosūtīti Ārlietu ministrijai;
 - Veikta 25 bīstamo kravu apmācību instruktoru sertifikācija: "Smartlynx Airlines" Get jet Airliines Latvia, SIA "Be Smart", "Havas Latvia";
 - Lidostu, gaisa pārvadātāju, oficiālā kravu aģentu, virszemes pakalpojumu sniedzēju atbilstības uzraudzība bīstamo kravu jomā izskatītas Lidostas "Rīga", 3 gaisa kuģu ekspluatantu un 2 virszemes pakalpojumu sniedzēju rokasgrāmatas un apmācību programmas;
 - Veikts aviodrošības darbinieku apmācības un sertifikācijas procesu izvērtējums lidostā "Rīga", un aviosabiedrībā "Air Baltic Corporation";
 - Veikti sekojoši riska novērtējumi: lidostās - 3 vispārējās nozīmes aviācijas lidlauki - 28; drošības riska novērtējums alternatīvajiem pasākumiem – 11;
 - Veikti riska novērtējumi valsts kravas apkalpošanai un apstrādei atbilstoši iesniegtajiem pieprasījumiem;
 - Veiktas attālinātas un individuālas konsultācijas ar LR Gaisa pārvadājumu formalitāšu vienkāršošanas darba grupas locekļiem par aktuāliem jautājumiem un Latvijas normatīvā regulējuma atbilstību 9. pielikuma normām.

2.1.8. Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa

Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa 2023. gada atskaites periodā ir veikusi šādas darbības:

Atskaites periodā notika 5 EASA Komitejas sanāksmes un 5 EK Aviācijas drošuma ekspertu darba grupas sanāksmes. Sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika izvērtēti darba dokumenti, sagatavoti un EK nosūtīti rakstiskie komentāri, ciktāl nepieciešams. Tika nodrošināta CAA pārstāvība, kā arī pēc nepieciešamības tika pausts viedoklis Komitejas sanāksmē.

Notika trīs SES Komitejas sanāksmes. SES Komitejas sanāksmes atskaites periodā pamatā notika klātienēs formātā, tādēļ CAA nominētā pārstāvja dalība sanāksmēs tika nodrošināta, ja tika piedāvāta hibrīdformāta iespēja. Komitejas sanāksmēs piedalījās nominētais Satiksmes ministrijas pārstāvis. Sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika izvērtēti darba dokumenti, ciktāl nepieciešams, tika sagatavoti un Satiksmes ministrijas Aviācijas departamentam nosūtīti komentāri.

Notika 30 darba grupas sanāksmes, kurās tika apspriesti jautājumi, kas skar CAA kompetenci. Vislielākais īpatsvars saistāms ar SESII+ priekšlikuma virzību. Tika vērtēti EP un Padomes kompromisu teksti, sadarbībā ar citām iesaistītajām CAA daļām tika sagatavoti komentāri. Bez tam, darba kārtībā bija jautājumi saistībā ar ReFuelEU (aviācijas degviela), kā arī virkne ES līmeņa lēmumu projekti par ES DV nostāju atsevišķos ICAO līmeņa

kompetences jautājumos. Rakstiskie komentāri tika nosūtīti Satiksmes ministrijas Aviācijas departamentam, lai noteiktā kārtībā sagatavotu un saskaņotu LV pozīciju paušanai darba grupas sanāksmē.

Pozīcijas un instrukcijas tika izstrādātas atbilstoši TTE Ministru Padomes, COREPER I un Padomes Aviācijas darba grupas darba kārtībai un CAA kompetencei, pamatojoties uz Satiksmes ministrijas Aviācijas departamenta uzdevumu. Pamatā tās aptvēra šādas tēmas: SESII+, ReFulelEU (aviācijas degviela), ICAO.

2023. gadā CAA pārstāvji aktīvi iesaistījās Eiropas Savienības un starptautiskā līmeņa pasākumos t.sk. darba grupās saistībā ar bezpilota jomas tiesību aktu izstrādi, sagatavoja rakstiskus komentārus par grozījumiem Komisijas 2019. gada 24. maija Īstenošanas Regulā (ES) 2019/947 par bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas noteikumiem un procedūrām un Eiropas aviācijas drošības aģentūras izstrādātajiem dokumentiem Īstenošanas regulas Nr. 2019/947 prasību piemērošanai – "Attiecīgie līdzekļi atbilstības panākšanai un vadlīnijas".

2023. gadā CAA turpināja uzturēt Civilās aviācijas aģentūras e- pakalpojumu portālu e.caa.lv (turpmāk-portāls) un CAA mājas lapu uas.caa.lv (2023. gadā Kohēzijas fonda projekta Nr. 6.1.2.0/20/I/001 "Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide" ietvaros pēc Civilās aviācijas aģentūras pasūtījuma tika izstrādāta Bezpilota gaisa kuģu informācijas sistēma, kas aptver portālā un uas.caa.lv mājas lapā nodrošinātos pakalpojumus), kas nodrošināja bezpilota gaisa kuģa lietotājam iespēju apgūt bezmaksas tiešsaistes apmācību kursu un nokārtot atvērtās kategorijas A1/A3/ apakškategoriju tiešsaistes eksāmenu, kā arī sadarbībā ar CAA komunikāciju vadītāju tika gatavota informācija par aktualitātēm bezpilota gaisa kuģu jomā, tika sniegtas intervijas plašsaziņas līdzekļiem par bezpilota gaisa kuģu jomas regulējumu un aktualitātēm.

No 2021.gada 1.janvāra CAA portālā uztur Bezpilota gaisa kuģu, bezpilota gaisa kuģu sistēmu ekspluatantu, tālavadības pilotu un gaisa kuģu modeļu klubu un apvienību reģistru. 2024.gada 1.janvārī reģistrā pieejami šādi statistikas dati:

1. Reģistrēto UAS ekspluatantu skaits– 4615;
2. Reģistrēto tālavadības pilotu skaits – 9904;

2023. gadā CAA nodrošināja tālavadības pilotu teorētisko zināšanu eksaminācija tiešsaistē (2345 personas sekmīgi nokārtoja A1/A3. Kopumā kārtoja 2545 personas), klātienē latviešu un angļu valodās eksāmenu kārtoja (atvērtajā A2 kategorijā 82 personas un specifiskā kategorijā - 17 personas). Eksāmeni organizēti arī CAA bezpilota gaisa kuģu jomas atzītajās struktūras SIA "Latvijas mobilais telefons" 51 eksāmens un 39 eksāmeni SIA "Aeronovus".

2023. gadā tika izsniegtas 9 specifiskās kategorijas bezpilota gaisa kuģu ekspluatācijas atļaujas un 3 pieņemamības apstiprinājumi pārrobežu bezpilota gaisa kuģu operācijām.

2023. gadā CAA izskatīja un pieņēma lēmumus 54 administratīvā pārkāpuma lietās par neatbilstošu bezpilota gaisa kuģu pilotēšanu.

2.1.8.1. Par projekta “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” īstenošanu 2023.gadā

2023.gadā CAA turpināja īstenot Eiropas Savienības Kohēzijas fonda (turpmāk – KF) finansēto projektu Nr. 6.1.2.0/20/I/001 “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” (turpmāk – Projekts). Līdz 2023.gada 31.decembrim tika izveidota Bezpilota gaisa kuģu informācijas sistēma (turpmāk – BGK IS). Jaunā BGK IS pieejama tīmekļvietnē e.caa.gov.lv. To ikdienā izmantos dronu īpašnieki un lietotāji – kā fiziskas, tā juridiskas personas, lai reģistrējoties, iegūtu to īpašumā esošo gaisa kuģu marķēšanai paredzētos numurus, tālvaldības piloti iegūtu nepieciešamo kvalifikāciju, pieteiktu lidojumus, kā arī uzraugošās iestādes veiktu to kompetencē esošos uzraudzības pasākumus.

2023.gadā Projekta galvenās aktivitātes bija saistītas ar uzdevumu īstenošanu jaunas un inovatīvas BGK IS izveidei. 2023.gada 24.februārī CAA noslēdza līgumu ar informācijas tehnoloģiju uzņēmumu SIA “ZZ Dats”, kas tika atzīts par uzvarētāju atklātajā konkursā “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas informācijas sistēmas infrastruktūras izveide”. Projekta ieviešana noritēja pēc Agile principa, kura ietvaros Projekta vadības un ekspertu darba grupa īstenoja darba uzdevumus secīgi pa posmiem. Projekta ietvaros ir izveidota un pieejama jauna tīmekļa pakalpe (Application Programing Interface) datu apmaiņai starp BGK IS un VAS “Latvijas gaisa satiksme” Bezpilota gaisa kuģu ierobežojumu datu bāzi (BGKI DB), kas saistīta ar bezpilota gaisa kuģu ģeogrāfiskajām zonām, t. sk. to izveidošanu un labošanu.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) sniedza atzinumu, ka no valsts vienotās IKT arhitektūras un drošības prasību viedokļa BGK IS iekļauta Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra (turpmāk – VESPC) pakalpojumu izmantotāju sarakstā. Ar VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” (turpmāk – LVRTC) noslēgta vienošanās par VESPC pakalpojumu izmantošanas un finansēšanas nosacījumiem. BGK IS ir arī VARAM projekta DAGR datu ņēmējs un arī datu devējs.

Rūpējoties par tālvaldības pilotu ērtībām, BGK IS izstrādāta viedierīču lietotne DroniLV, kas lejuplādējama populārākajos viedierīču lietotņu veikalos. 2023.gada rudenī Projekta ietvaros organizētas apmācības sistēmas lietotājiem, CAA darbiniekiem, tiesībsargājošām iestādēm, kā arī Latvijas Pašvaldību savienībai un pašvaldībām, kas būs tiešie BGK IS lietotāji.

Lai informētu sabiedrību par bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveidi ar KF atbalstu, 2023.gada 16.janvārī CAA Youtube kanālā publicēts video “Tālvaldības pilots: nepieciešama vienota un digitāla vide dronu operāciju nodrošināšanas vajadzībām”.

2023.gada 31.maijā CAA Youtube kanālā publicēts video “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide Latvijā”.

2023.gada 5.augustā CAA Liepājas lidostā aviošova Baltic International Airshow 2023 ietvaros organizē diskusiju “Arī Tu vari būt pilots – pacelies debesīs ar dronu! Tikai neaizmirsti par drošību!”.

2023.gadā iesniegti un CFLA apstiprināti četri (4) maksājuma pieprasījumi KPVIS sistēmā.

2.1.9. Ārējo normatīvo aktu projektu un to grozījumu izstrāde

CAA pārskata gadā tika izstrādāti 7 ārējo normatīvo aktu projekti :

1. Ministru kabineta noteikumu projekts “Gaisa kuģu lidojumu procedūras izstrādes, validēšanas, apstiprināšanas un uzturēšanas kārtība” (Ministru kabineta noteikumi Nr.66 pieņemti 2023.gada 14.februārī, stājās spēkā 2023.gada 18.februārī);
2. Ministru kabineta noteikumu projekts „Ārvalstu civilās aviācijas gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekļu apliecību atzīšanas kārtība” (Ministru kabineta noteikumi Nr.225 pieņemti 2023.gada 9.maijā, stājās spēkā 2023.gada 13.maijā);
3. Ministru kabineta noteikumu projekts “Bīstamo izstrādājumu un bīstamo kravu gaisa pārvadājumu veikšanas kārtība” (Ministru kabineta noteikumi Nr.295 pieņemti 2023.gada 13.jūnijā, stājās spēkā 2023.gada 21.jūnijā);
4. Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 19.oktobra noteikumos Nr.823 “Noteikumi par lidlaukā sniegto drošības un glābšanas pasākumu maksu”” (Ministru kabineta noteikumi Nr.436 pieņemti 2023.gada 8.augustā, stājās spēkā 2023.gada 1.novembrī);
5. Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2021.gada 21.decembra noteikumos Nr.891 “Valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” publisko maksas pakalpojumu cenrādis” (Ministru kabineta noteikumi Nr.559 pieņemti 2023.gada 3.oktobrī, stājās spēkā 2024.gada 1.janvārī);
6. Ministru kabineta rīkojuma projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2022.gada 26.oktobra rīkojumā Nr.758 “Par valsts aģentūras „Civilās aviācijas aģentūra” 2023.gada budžeta apstiprināšanu”” (Ministru kabineta rīkojums Nr.568 pieņemts 2023.gada 5.septembrī, stājās spēkā 2023.gada 5.septembrī);
7. Ministru kabineta rīkojuma projekts “Par valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” 2024.gada budžeta apstiprināšanu” (Ministru kabineta rīkojums Nr.624 pieņemts 2023.gada 26.septembrī, stājās spēkā 2023.gada 26.septembrī).

3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 11.marta Direktīvas 2009/12/EK par lidostas maksām prasību izpilde

Tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 11.marta Direktīvas 2009/12/EK par lidostas maksām ir iekļautas Ministru kabineta 2011.gada 5.jūlija noteikumos Nr.540 "Lidlaukā sniegto pakalpojumu maksas noteikšanas un mainīšanas kārtība".

Pārņemot Direktīvas prasības, šajos noteikumos ir noteikti vienoti principi, saskaņā ar kuriem iekasē lidostas maksas, nodrošinot, ka:

- lidostas maksu aprēķināšana ir pārredzamāka;
- lidostas, piemērojot lidostas maksas, nediskriminē gaisa pārvadātājus;
- tiek nodrošinātas regulāras konsultācijas starp lidostām un gaisa pārvadātājiem;
- tiek izveidota neatkarīga uzraudzības iestāde, kurai jāizšķir strīdi starp lidostām un gaisa pārvadātājiem par lidostas maksu lielumu un citu nosacījumu ievērošanu.

3.1. Lidlauki, lidlauku maksas, uz ko attiecas regulējums

Šajos noteikumos noteiktā kārtība ir jāattiecinā uz lidlaukiem, kuros gada laikā apkalpoto pasažieru skaits pārsniedz piecus miljonus, vai, ja tādu nav, uz lidlauku ar lielāko pasažieru skaitu. Ņemot vērā minētos nosacījumus, pašreiz šie noteikumi regulē lidlauka maksu noteikšanas un mainīšanas kārtību tikai Starptautiskajā lidostā "Rīga" (turpmāk – lidosta "Rīga"). Pašlaik noteikumu prasības tiek attiecinātas uz šādām lidlauka pakalpojumu maksām:

- par gaisa kuģu pacelšanos un nosēšanos;
- par gaisa kuģu stāvēšanu operatīvajā gaisa kuģu stāvvietā uz laiku, kurā tiek veikta gaisa kuģa apkalpošana pirms vai pēc lidojuma;
- par pasažieru apkalpošanu;
- par aviācijas kravu apkalpošanas infrastruktūru.

3.2. Neatkarīgā uzraudzības iestāde, sūdzību izskatīšana, u.c. aktivitātes

Ievērojot noteikumos iekļautās normas, lidostai "Rīga" jāorganizē konsultācijas ar lidostas lietotājiem ne retāk, kā reizi gadā, ievērojot konsultāciju procedūras attiecībā uz konsultāciju termiņiem, savstarpējo mijiedarbību, informācijas apmaiņu. Noteikumos paredzētas arī lidostas maksu pārsūdzības (neatkarīgajai uzraudzības iestādei) procedūras gadījumos, ja pēc konsultācijām starp lidostas "Rīga" administrāciju un lidostas lietotājiem vienošanās netiek panākta.

Augstāk minētās Direktīvas (noteikumu) prasību kontekstā neatkarīgā uzraudzības iestāde ir CAA, kas:

- publicē savā mājas lapā internetā to lidostu sarakstu, uz kurām attiecas šo noteikumu prasības;
- izvērtē lidlauka maksu izmaiņu pamatotību iesnieguma vai sūdzības saņemšanas gadījumā, kā arī attiecīgi sniedz atzinumu par lidostas darbības atbilstību efektīvai konkurencei saistībā ar nesaskaņotiem jautājumiem;

-publicējot gada publisko pārskatu, tajā iekļauj šajos noteikumos noteikto darbību aprakstu.

3.3. Neatkarīgās uzraudzības iestādes darbība 2023. gadā

2023. gadā CAA, kā neatkarīgā uzraudzības iestāde piedalījās Lidostas “Rīga” Lietotāju komitejas organizētajās sanāksmēs, kā arī Eiropas Komisijas izveidotajā lidostu nodevu regulatoru forumā (Thessaloniki Forum of Airport Charges Regulators). CAA, kā neatkarīgā uzraudzības iestāde, 2023.gadā nav saņēmusi nevienu gaisa transporta pārvadātāja sūdzību vai ar lidostas maksu pārskatīšanu saistītu pārsūdzību, ka pēc konsultācijām starp lidostas “Rīga” administrāciju un lidostas lietotājiem vienošanās nav panākta.

4. CAA Finanšu resursi un darbības rezultāti

4.1. Civilās aviācijas aģentūras finansējums un tā izlietojums

Ar 2010. gada 1. janvāri CAA darbojas kā budžeta nefinansēta iestāde, kuras budžetu apstiprina Ministru kabinets. CAA budžets 2023.gadam tika apstiprināts ar 2022.gada 26.oktobra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 758 "Par valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" 2023.gada budžeta apstiprināšanu". Saskaņā ar minēto rīkojumu, 2023.gadam CAA tika plānoti resursi 5837 tūkst. euro apmērā, bet izdevumi 6221 tūkst. euro apmērā.

Informācija par CAA finansējums un tā izlietojums ir apkopoti 5. tabulā.

5.tabula

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšēj ā gadā (faktiskā izpilde), euro	Pārskata gadā (euro)	
			apstiprināts ar Ministru kabineta 26.10.2022 rīkojumu Nr.758.	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 869 765	5 837 434	5 199 934
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	3 546 296	4 716 237	4 739 698
1.2.	Transferti	323 469	1 121 197	460 236
2.	Izdevumi (kopā)	3 991 036	6 221 770	5 495 960
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 841 488	5 193 345	47 75 002
2.1.1.	kārtējie izdevumi	3 802 810	5 129 139	4 710 796
2.1.2.	Transferti, uzturēšanas izdevumu transferti, pašu resursu maksājumi, starptautiskā sadarbība	38 678	64 206	64 206
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	149 548	1 028 425	720 958

VA „Civilās aviācijas aģentūra” darbība 2023. gadā finansēta no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem, kurus veido:

1. Ieņēmumi par sniegtajiem publiskajiem maksas pakalpojumiem saskaņā ar cenrādi atbilstoši 2021.gada 21.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 891 "Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra" publisko maksas pakalpojumu cenrādis" (turpmāk-Cenrādis);

2. Ieņēmumi, kas aprēķināti un iekasēti par Latvijas gaisa satiksmes sniegtajiem tranzīta lidojumu aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, daļas

(Ministru kabineta 2012. gada 03. janvāra noteikumi Nr.30 „Aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtība”);

3. Ieņēmumi no drošības maksas, kas ietver gaisa kuģu lidojumu drošuma un civilās aviācijas drošības uzraudzības nodrošināšanas pasākumu izmaksu segšanu. (Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobra noteikumi Nr.823. „Noteikumi par lidlaukā sniegto drošības un glābšanas pasākumu maksu”);

Atbilstoši Ministru kabineta 2022.gada 26.oktobra rīkojuma Nr. 758 “Par valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” 2023.gada budžeta apstiprināšanu” pielikumam ieņēmumu apjoms no maksas pakalpojumiem 2023. gadam tika plānots 5837 tūkst.euro apmērā, bet faktiskā izpilde sasniedza 5199 tūkst. euro jeb 12 % mazāk par sākotnēji prognozētajiem ieņēmumiem.

Atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 27. oktobra noteikumiem Nr. 652 “Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Ilgtspējīga transporta sistēma" 6.1.2. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt drošību un vides prasību ievērošanu starptautiskajā lidostā "Rīga" īstenošanas noteikumi”, CAA 2023.gadā īstenoja Kohēzijas fonda finansēto projektu Nr. 6.1.2.0/20/001 “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” (turpmāk – KF projekts).

KF projekts ietver Latvijas gaisa telpas drošības uzlabošanas pasākumus, veicot bezpilota gaisa kuģu (turpmāk- BGK) reģistrācijas informācijas sistēmas izveidi un BGK uztveršanas iekārtu iegādi. Ar KF projekta īstenošanu saistītās izmaksas 2023.gadā sasniedza 755 512 euro, tai skaitā :

- samaksāts par Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izstrādi, kas ietver programmatūru un viedierīču aplikāciju - 662 800 euro;

- veikti norēķini par līguma “Par bezpilota gaisa kuģu (BGK) pārvaldības un uzraudzības sistēmas ietekmes izvērtējuma un koncepta, biznesa procesu un biznesa modeļu izstrādi” izpildi -48 800 euro.

- Lai nodrošinātu lietotāju apmācības darbam ar programmatūru, tika izstrādāti apmācību videomateriāli, lietošanas pamācības CAA darbiniekiem, pašvaldību darbiniekiem un uzraugiem, veiktas administratoru apmācības 21 102 euro apmērā;

- attiecināmās atlīdzības izmaksas u.c. izdevumi – 22 810 euro.

CAA kopējie izdevumi 2023.gadā bija 5495 tūkst. euro, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu palielinājušies par 37,7 %.

Izdevumu palielinājums pārskata gadā galvenokārt saistīts ar iepriekš minētā KF projekta īstenošanas aktivitātēm, kā arī KF projekta īstenošanā iesaistītā personāla darba samaksu, kā arī vakantu amatu vietu aizpildīšanu – 245 821 euro.

Valsts pārvaldes atlīdzības sistēmas reformas ietvaros ar 2023.gada 1.oktobri tika veikta darbinieku mēnešalgu pārskatīšana, ņemot vērā CAA budžeta iespējas. Mēnešalgu pārskatīšana 2023.gada 3 mēnešos palielināja atlīdzības izmaksas par 193 000 euro.

Pārskata gadā, uzlabojoties naudas plūsmai ieņēmumiem no drošības maksām un publiskajiem maksas pakalpojumiem, kas sniegti saskaņā ar Cenrādi, CAA atsāka darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus, kas saistīti ar komandējumiem ārvalstīs, dalību starptautiskajās darba grupās klātienē, u.tml. Līdz ar to pārskata gadā palielinājās izdevumi komandējumiem par 113 281 euro, bet izdevumi darbinieku apmācībai - par 55 760 euro vairāk kā 2022.gadā.

Veicot likumā „Par aviāciju”, kā arī citos nacionālajos, starptautiskajos un Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, arī 2023.gadā, savas kompetences ietvaros, CAA nodrošināja Latvijas valsts interešu pārstāvību Eiropas Savienības institūcijās un civilās aviācijas starptautiskajās organizācijās, kā arī apmaksāja Latvijas ikgadējo dalības maksu Eiropas civilās aviācijas konferencei (ECAC) un Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas Ziemeļvalstu pārstāvniecībai kopumā 39,2 tūkst *euro* apmērā.

Lai Latvijas meklēšanas un glābšanas atbildības rajonā nodrošinātu efektīvu cilvēku meklēšanas un glābšanas pasākumu veikšanu ar Valsts robežsardzes rīcībā esošajiem gaisa kuģiem un tehniskajiem resursiem, 2023.gada 9.augustā starp Valsts robežsardzi un valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra” tika noslēgta starppresoru vienošanās “Par sadarbību amatpersonu apmācībā cilvēku meklēšanas un glābšanas darbu nodrošināšanai” (turpmāk – Vienošanās). Vienošanās ietvaros CAA Valsts robežsardzei pārskaitīja transfertu 24 926 *euro* apmērā par amatpersonu apmācību kursiem “Meklēšanas un glābšanas (SAR) operācijas koordinators virtuālā apmācība”.

4.2. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Saskaņā ar CAA ieviesto Pārvaldības sistēmu, atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91, un tās īstenošanas regulu prasībām auditu programmu 2023. gadam tika veikti 8 iekšējie auditi un uzsākts 1 iekšējās atbilstības uzraudzības audīts. Iekšējie uzraudzības auditi parāda kādā mērā CAA spēj īstenot Eiropas normatīvo aktu prasības, tas ir apjomīgs darbs, lai Latvijā pilnībā ieviestu un piemērotu šo regulu prasības:

1. Komisijas 2011. gada 3. novembra Regulas (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008;

2. Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regulas (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008;

3. Komisijas 2015. gada 20. februāra Regula (ES) 2015/340, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa satiksmes vadības dispečeru licencēm un sertifikātiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008, groza Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 923/2012 un atceļ Komisijas Regulu (ES) Nr. 805/2011;

4. Komisijas Īstenošanas Regula (ES) Nr. 2017/373 (2017. gada 1. marta) ar ko nosaka kopīgas prasības gaisa satiksmes pārvaldības/aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citu gaisa satiksmes pārvaldības tīkla funkciju nodrošinātājiem un to uzraudzībai, ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 482/2008, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1034/2011, (ES) Nr. 1035/2011 un (ES) 2016/1377 un groza Regulu (ES) Nr. 677/2011;

5. Komisijas Īstenošanas Regula (ES) Nr. 923/2012 (2012.gada 26.septembris) ar ko nosaka vienotus lidojumu noteikumus un ekspluatācijas normas aeronavigācijas

pakalpojumiem un procedūrām un ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1035/2011 un Regulas (EK) Nr. 1265/2007, (EK) Nr. 1794/2006, (EK) Nr. 730/2006, (EK) Nr. 1033/2006 un (ES) Nr. 255/2010;

6. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 300/2008 (2008. gada 11. marts) par kopīgiem noteikumi civilās aviācijas drošības jomā un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2320/2002;

7. Komisijas Īstenošanas Regula (ES) 2015/1998 (2015. gada 5. novembris), ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā;

8. Komisijas Regula (ES) Nr. 1254/2009 (2009. gada 18. decembris), ar ko nosaka kritērijus, lai ļautu dalībvalstīm atkāpties no kopējiem pamatstandartiem civilās aviācijas drošības jomā un pieņemt alternatīvus drošības pasākumus;

9. Padomes 2014. gada 31. jūlija Regula (ES) Nr. 833/2014, par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā;

10. Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 3. aprīļa Regula (ES) Nr. 376/2014 par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007;

11. Komisijas Regula (EK) Nr. 748/2009 (2009. gada 5. augusts) par to gaisa kuģu operatoru sarakstu, kuri 2006. gada 1. janvārī vai pēc minētā datuma ir veikuši Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, katram gaisa kuģa operatoram norādot administrējošo dalībvalsti (un tās ikgadējie grozījumi);

12. Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 (2018. gada 19. decembris) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012;

13. Komisijas Īstenošanas Regula (ES) 2019/317 (2019. gada 11. februāris), ar ko nosaka darbības uzlabošanas sistēmu un tarififikācijas sistēmu Eiropas vienotajā gaisa telpā un atceļ Īstenošanas regulas (ES) Nr. 390/2013 un (ES) Nr. 391/2013;

14. Komisijas Regula (ES) Nr. 139/2014 (2014. gada 12. februāris), ar ko nosaka prasības un administratīvās procedūras saistībā ar lidlaukiem atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 216/2008.

5. Civilās aviācijas aģentūras personāls

5.1. Informācija par darbinieku skaita mainību un sadalījumu pa vecuma grupām un darba pieredzes ilgumu Civilās aviācijas aģentūrā

2023. gadā Civilās aviācijas aģentūrā darba tiesiskās attiecības tika nodibinātas ar 9 darbiniekiem, darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas ar pieciem darbiniekiem.

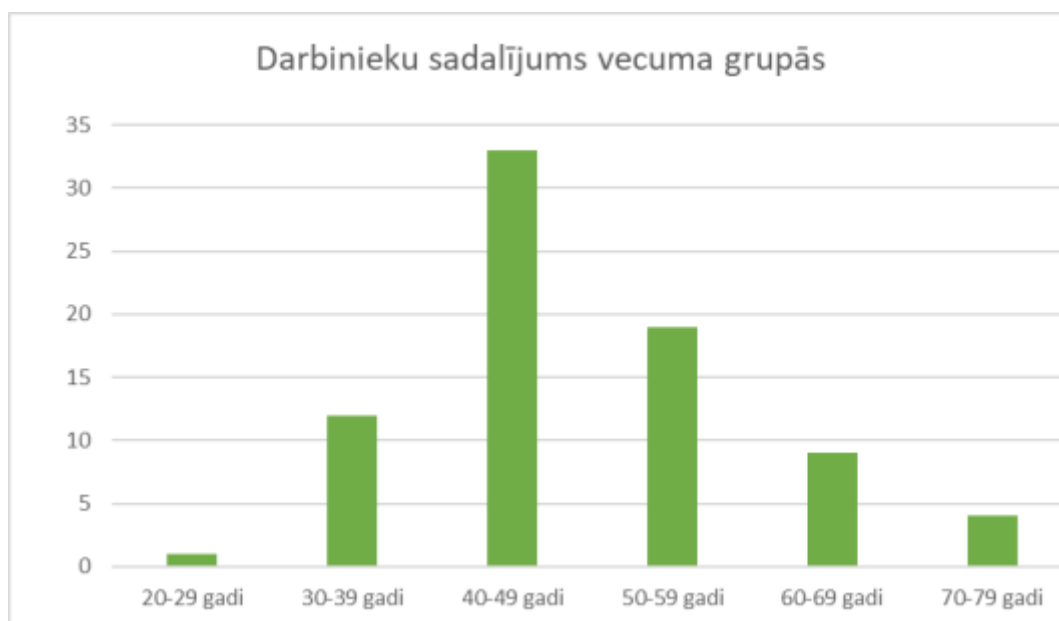
Informācija par Civilās aviācijas aģentūras darbinieku skaita mainību ir apkopota 6.tabulā.

6.tabula

Civilās aviācijas aģentūras darbinieku skaita mainība 2023. gadā

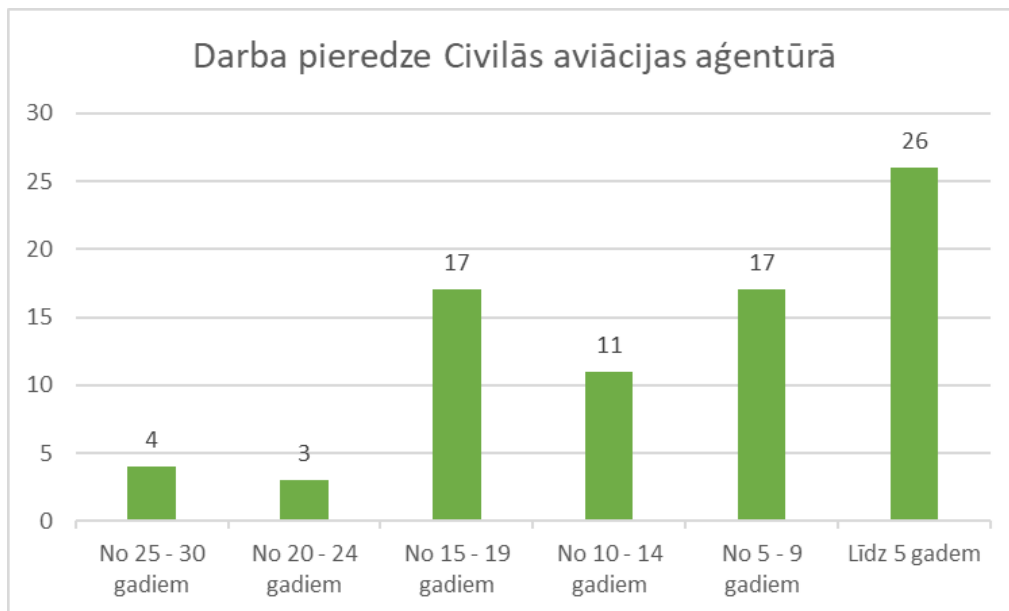
Laika periods	Uz 01.01.2023.	Uz 31.12.2023.
Darbinieku skaits aģentūrā	74	78
t.sk. sievietes	35	43
t.sk. vīrieši	39	35

Informācija par darbinieku skaitu pa vecuma grupām uz 2023. gada 31. decembri ir apkopota 2. attēlā. Civilās aviācijas aģentūrā jaunākajam darbiniekam 2023. gada 31. decembrī bija 26 gadi, savukārt vecākajam darbiniekam 73 gadi. Vislielāko īpatsvaru sadalījumā sastāda darbinieki vecuma grupā no 40-49 gadiem. Strādājošo vidējais vecums 2023. gada 31. decembrī bija 48,6 gads.

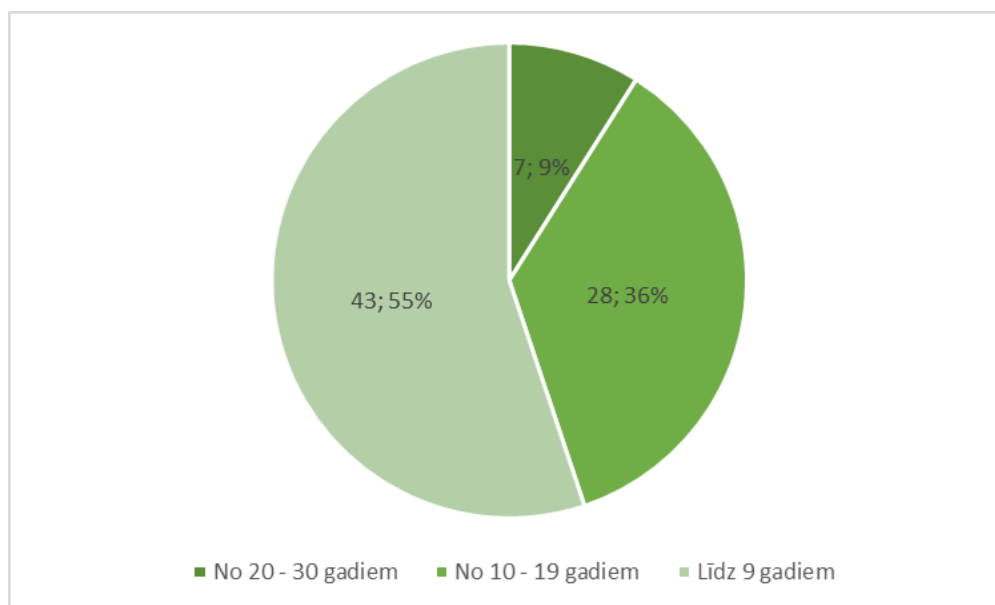

2.att. CAA darbinieku skaits pa vecuma grupām

Attiecībā uz darbinieku darba pieredzi Civilās aviācijas aģentūrā, uzskatāmi redzama jauno speciālistu pakāpeniska piesaiste, ko pamato pēdējos piecos gados pieņemto un apmācīto speciālistu skaits – 26 darbinieki. Savukārt procentuāli lielākā daļa iestādē ir augsti kvalificēti speciālisti ar darba pieredzi vairāk par 10 gadiem, kas uzskatāmi redzams 4. attēlā.

3. att. Civilās aviācijas aģentūras darbinieku darba pieredze iestādē sadalījumā pa vecuma grupām

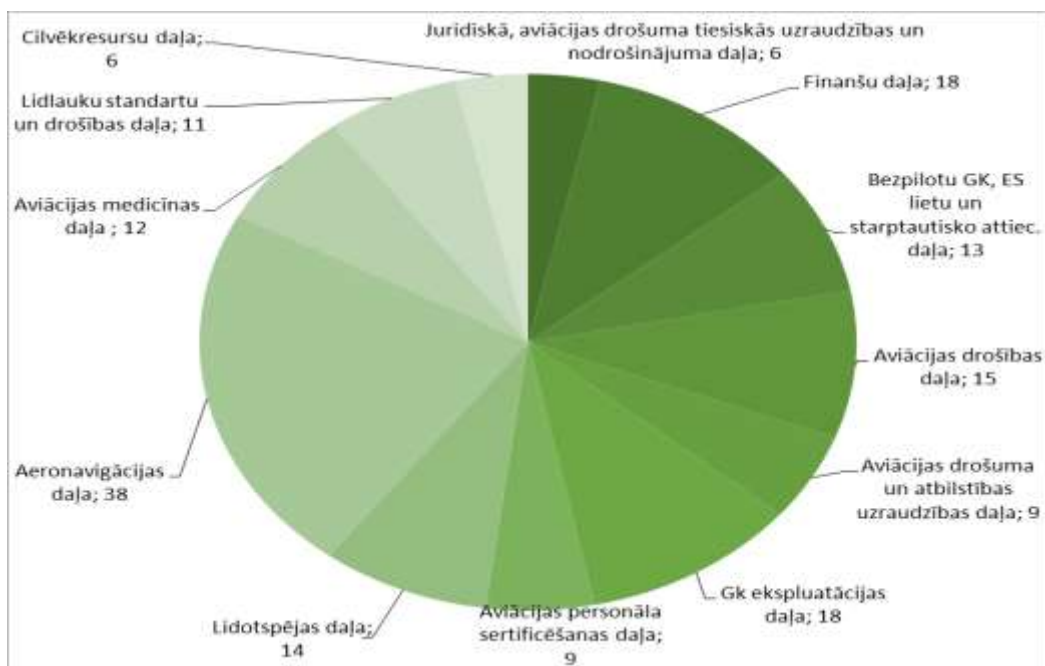

4. att. Civilās aviācijas aģentūras darbinieku darba pieredzes iestādē īpatsvars

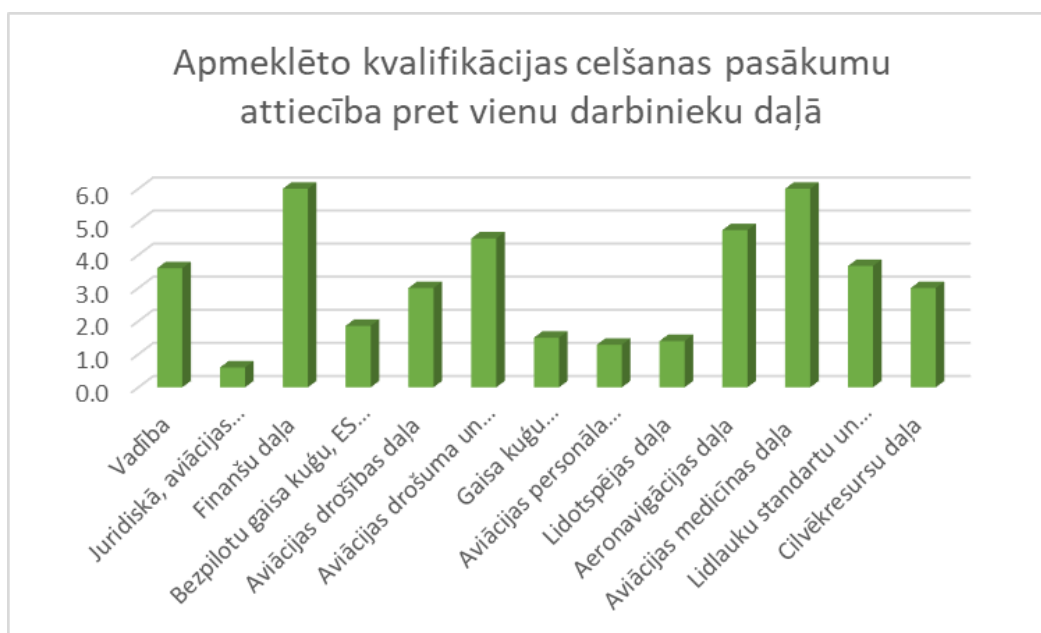
5.2. Informācija par CAA darbinieku kursu, semināru u.c. formas kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu 2023. gadā

2023. gadā Civilās aviācijas aģentūras darbinieki apmeklēja 182 kvalifikācijas celšanas pasākumus (salīdzinājumam - 2022. gadā tika apmeklēti 138 kvalifikācijas pasākumi). Lielākā daļa apmeklēti tiešsaistes formātā. Daļa no plānotajiem kvalifikācijas pasākumiem pārcelta uz nākamo periodu ierobežotās kursu u.c. mācību formu pieejamības dēļ, kas radusies strauji augošā pieprasījuma rezultātā pēc pandēmijas.

Informācija par Civilās aviācijas aģentūras kvalifikācijas celšanas pasākumu apmeklējumu skaitu pa struktūrvienībām ir apkopota 5. attēlā, savukārt attiecība, kas izsaka apmeklēto kvalifikācijas pasākumu skaitu pret vienu darbinieku daļā, apkopota 6. attēlā.

5.att. CAA darbinieku kvalifikācijas celšanas statistika

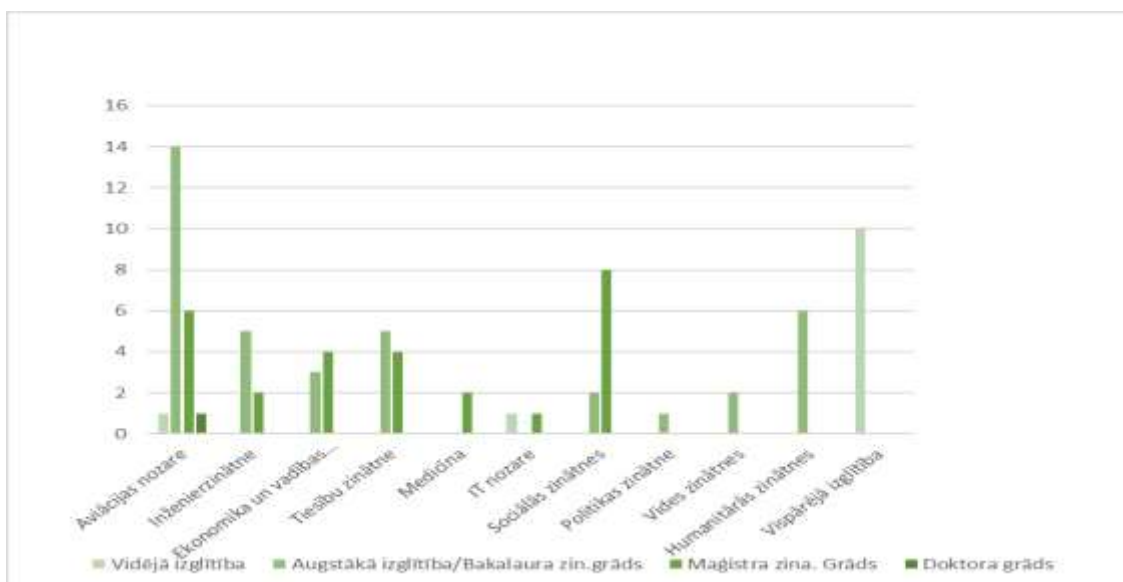
6.att. Apmeklēto kvalifikācijas celšanas pasākumu attiecība pret darbinieku skaitu daļā

5.3. CAA darbinieku izglītības līmenis un sadalījums pa nozarēm un zinātnēm

Kopējais Civilās aviācijas aģentūrā strādājošo izglītības līmenis ir augsts, jo 82% darbinieku ir dažāda līmeņa augstākā izglītība. Detalizētāk - 35 % darbinieku ir maģistra grāds, 49% darbinieku ir augstākā akadēmiskā un/vai augstākā profesionālā izglītība, 15 % darbinieku ir vidējā izglītība (gan speciālā izglītība aviācijas nozarē, gan vispārējā vidējā izglītība) un 1% darbinieku ir doktora grāds aviācijā, kas uzskatāmi aplūkojams 7. attēlā, savukārt Civilās aviācijas aģentūras darbinieku izglītības sadalījums pa nozarēm un zinātnēm aplūkojams 8. attēlā, kurā redzams, ka lielāko īpatsvaru veido Aviācijas nozares speciālisti.

7.att. CAA darbinieku sadalījums pa izglītības līmeņiem

8.att. CAA darbinieku izglītības sadalījums pa nozarēm un zinātnēm

6. Komunikācija ar sabiedrību

6.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

► CAA mājas lapa

Kā viens no galvenajiem informācijas avotiem informācijas saņemšanai par iestādes pakalpojumiem, kā arī jaunumiem civilās aviācijas jomā, ir CAA mājas lapa www.caa.gov.lv. Kopš 2021. gada CAA pilnībā pievienojās valsts pārvaldes vienotās tīmekļvietnes projektam, kas paredzēja, ka visu valsts iestāžu mājas lapas ir viena veidola.

2023.gadā CAA mājas lapa apmeklēja 22 702 lietotāji, kas ir 6% vairāk nekā gadu iepriekš, kad CAA mājas lapu apmeklēja 21 328 lietotāji.

CAA bezpilota gaisa kuģu īpašnieku un lietotāju informēšanai paralēli tika uzturēta mājas lapa uas.caa.lv. Ievērojot, ka aģentūra 2023.gadā pabeidza īstenot ES Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu “Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas izveide” un nodrošinātu vienveidīgu aģentūras mājas lapu adresu veidošanas principu, ar 2024.gadu bezpilota gaisa kuģu īpašnieku un lietotāju informatīvās mājas lapa adrese ir droni.caa.gov.lv.

► Masu mediji

CAA 2023.gadā aktīvi veicināja aģentūras atpazīstamību, sniedzot informāciju par aktuālākajiem notikumiem aviācijas nozarē. Kopumā 2023.gadā CAA, saskaņā ar monitoringa datiem, pieminēta plašsaziņas līdzekļos 691 reizi. Salīdzinājumā ar 2022.gadu ir novērojams publicitātes kritums par vairāk nekā 15%, kas skaidrojams ar to, ka 2022.gadā civilās aviācijas jomā tika noteiktas būtiskas ES sankcijas saistībā ar Krievijas Federācijas īstenoto iebrukumu Ukrainā un aģentūra aktīvi strādāja pie šo jautājumu komunikācijas un noteikto ierobežojumu skaidrošanas.

2023.gadā CAA sabiedrību aktīvi informēja par dažādiem gaisa telpas izmantošanas ierobežojumiem, kā arī informēja par jautājumiem, kas saistās ar civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošumu.

► Sociālie tīkli

2023.gadā CAA aktīvi turpināja iesākto darbu pie komunikācijas ar sabiedrību, izmantojot sociālo mediju platformas. Vienlaikus tika veikts sociālo mediju audits, kurā definēti sasniedzamie mērķi un iespējamās jaunās platformas, ko aģentūra varētu apgūt. Sociālajos tīklos izvērstā komunikācija ar sabiedrību kalpo ne tikai informēšanas nolūkiem, bet arī atgriezeniskās saites iegūšanai, lai nākotnē uzlabotu CAA sniegtos pakalpojumus un atpazīstamību sabiedrībā.

CAA pārvalda un administrē sekojošos sociālo mediju kontus un tiem vērojams sekotāju skaita pieaugums:

- V/A “Civilās aviācijas aģentūra” oficiālā Facebook lapa. 2023. gada beigās kontam seko 1925 cilvēki, kas ir par 200 cilvēkiem jeb aptuveni 10% vairāk nekā gadu iepriekš, kad kontam sekoja 1725 cilvēki.

- “Pilotē dronu droši” lapa. 2023.gada beigās kontam seko 1105 sekotāji, kas ir par 28 cilvēkiem jeb teju 2,5% vairāk nekā gadu iepriekš. Gausais sekotāju kāpums skaidrojams ar to, ka lapa ilgstoši atradusies neaktīvā stāvoklī (informācijas regularitāte nav bijusi pietiekama, lai to iekļautu sociāla medija algoritmā).
 - CAA turpināja aktīvu komunikāciju vietnē “X” (iepriekš zināma kā “Twitter”). 2023.gada izskaņā kontam sekoja 1005 sekotāji, kas ir par 155 jeb 15,5% vairāk nekā gadu iepriekš. Konta sekotāju skaita pieaugums skaidrojams ar to, ka šis ir pamata sociālo mediju konts, kurā tiek izplatīta informācija ne tikai par CAA, bet visiem jautājumiem, kas saistīti ar civilo aviāciju.
 - 2023.gadā CAA aktīvi turpina darbu platformā Instagram, kur līdz 2023.gada nogalei sekotāju skaits sasniedzis 934.
 - 2023.gadā, sekojot tendencēm, CAA izveidoja kontu platformā “Threds”, kurā informē sabiedrību par aktuālajiem jautājumiem.
- Aģentūras sociālo mediju portfelis ir plašs un visaptverošs, lai pēc iespējas plašāk aptvertu sabiedrību dažādās vecuma grupās. Vienlaikus krīzes gadījumā šāda sociālo tīklu pakotne kalpo par spēcīgu bāzi sabiedrības informēšanā.

► 2023. gadā organizētās informatīvās kampaņas, konsultācijas un semināri:

- 2023.gada 1. un 8. marts “Aktualitātes aviodrošībā”- uzņēmumu aviodrošības vadītājiem seminārs;
- 2023. gada 27. aprīlis “Aviodrošība mazajiem lidlaukiem”- mazo lidlauku aviodrošības vadītājiem un īpašniekiem seminārs;
- Vispārējās aviācijas Eksaminētāju seminārs novadīts 2023. gada 22.jūnijā un komercaviācijas eksaminētāju seminārs sadarbībā ar ATO novadīts 2023. gada 30.novembrī;
- 2023.gada 5. augustā Baltijas starptautiskā aviošova laikā rīkota diskusija ar nozares profesionāļiem par atbildīgu un drošu dronu pilotēšanu;
- 2023. gada 4. novembris “Aviodrošība mazajos lidlaukos”- mazo lidlauku izmantotājiem, pilotiem seminārs;
- 2023. gada 11, 18, 25. oktobris, 1, 8, 15. novembris “Kiberdrošība”- CAA darbinieki, aviācijas uzņēmumu pārstāvjiem seminārs;
- 2023.gada decembra sākumā sociālajos medijos izvērsta kampaņa, aicinot saskaņot lāzeru un dažādu gaismu ierīču lietošanu;
- 2023.gadā visa gada laikā, bet īpaši vasaras periodā, veikta informatīvā kampaņa par dažādu gaisa telpas ierobežojumu esamību un informēšana par procesu, kā saskaņot lidojumus šajās zonās;
- 2023. gada 27. – 30. jūnijs Eirokontroleas atbalsta dalībvalstīm ietvaros, tika organizēts seminārs Rīgā par ATCO Fatigue Risk Management;
- 2023. gada 9.-10. oktobris seminārs par Reg 2017/373 izmaiņu pārvaldības procesiem ar ieskatu Attālināto Troņu izmaiņu specifikā;
- 2023 gada 16. oktobrī Rīgā tika organizēts 3 Baltijas valstu un Eirokontroles civilmilitārā sanāksme.

► Konsultē vispirms principa ieviešanas novērtējums:

CAA, lai sabiedrība un iesaistītie aviācijas industrijas pārstāvji savlaicīgi tiktu informēti par iespējamajām izmaiņā nacionālajos normatīvajos aktos, kā arī normatīvo aktu projektus publicē minētajā tīmekļa vietnē. Ja tiek ieviestas būtiskas izmaiņas esošajā tiesiskajā regulējumā vai ieviest pilnīgi jauns regulējums, CAA organizē seminārus, kuros attiecīgi tiek sniegta informācija par gaidāmajām izmaiņām aviācijas jomā.

2018. gadā Civilās aviācijas aģentūra atbilstoši vadlīnijām par “Konsultē vispirms” principa piemērošanu valsts iestāžu darbā ir izstrādājusi procedūru “Konsultē vispirms” principa piemērošana Valsts aģentūra “Civilās aviācijas aģentūra” darbībā.

Konsultē vispirms iespēja tiek nodrošināta ņemot vērā to, ka “Jebkurai personai (fiziskajai vai juridiskajai) ir iespēja saņemt aviācijas jomas tiesiskā regulējuma prasību izskaidrojumu pie attiecīgā CAA speciālista (iepriekš saskaņojot tikšanās laiku), pirms jebkāda administratīvā procesa (sertificēšanas, atļaujas vai apliecības saņemšanas) uzsākšanas. Tādējādi CAA jau nodrošina “konsultē vispirms” principa īstenošanu bez administratīvā procesa uzsākšanas. 2022. gadā vadlīnijas tika aktualizētas.

► Latvija.lv publicētie pakalpojumi :

2023.gadā tika dzēsti divi aktualitāti zaudējuši pakalpojumu apraksti, bet divi jauni tika pievienoti CAA pakalpojumu katalogam. Rezultātā uz 2023.gada 31.decembri portālā Latvija.lv bija pieejami 86 aģentūras sniegto pakalpojumu apraksti.

2023. gada sākumā tika pārskatīta pakalpojumu aprakstu aktualitāte un līdz ar Ministru kabineta 2021. gada 21. decembra noteikumos Nr. 891 “Valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūra” publisko maksas pakalpojumu cenrādis” iestrādāto CAA sniegto pakalpojumu mēreno cenas pieaugumu 2022. un 2023.gadā, tika veiktas attiecīgās izmaiņas CAA cenrādī (portālā viss.gov.lv) un attiecīgi koriģēti arī pakalpojumu apraksti.

Par CAA sniegtajiem un portālā Latvija.lv iekļautajiem pakalpojumiem 2023.gada martā, saskaņā ar Ministru kabineta 2017. gada 4. jūlija noteikumu Nr. 399 “Valsts pārvaldes pakalpojumu uzskaites, kvalitātes kontroles un sniegšanas kārtība” 23. punkta prasībām, portālā viss.gov.lv tika iesniegta ikgadējā atskaite. Tajā tika iekļauta informācija par sniegto CAA pakalpojumu skaitu, katra konkrētā pakalpojuma pieteikšanai un saņemšanai izmantoto kanālu (pasts, e-pasts, e-adrese, klātie), pakalpojuma izpildes kavējumu un iesniegto sūdzību skaitu par katru konkrēto pakalpojumu.

Ņemot vērā to, ka līdz šim iestāžu pakalpojumu kataloga veidošanai un uzturēšanai izmantotais Valsts Informācijas sistēmu savietotājs (VISS) pārtrauca savu darbību (pakalpojumu aprakstu sadaļa) un iestāžu pakalpojumu reģistrs turpmāk tiks uzturēts caur jauno Valsts informācijas resursu, sistēmu un sadarbības informācijas sistēmu (VIRIS), no kuras tie tiks atspoguļoti portālā Latvija.lv, 2023.gada nogalē bija nepieciešams pārskatīt visu CAA pakalpojumu aprakstu kartiņas, tās papildināt un aktualizēt jau caur jauno sistēmu VIRIS.

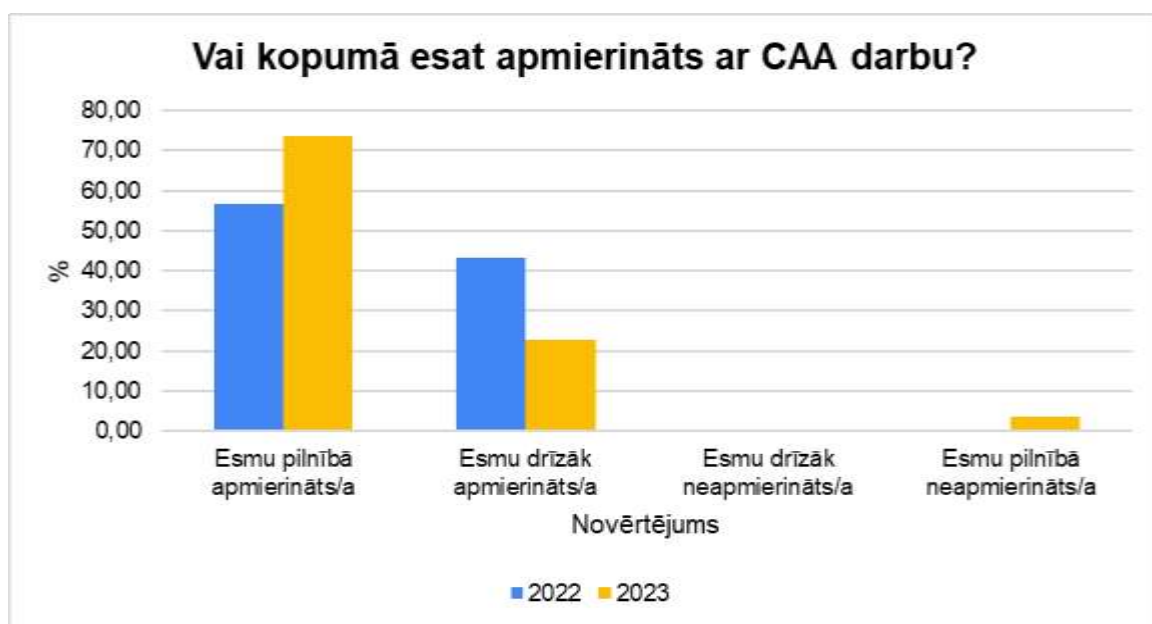
Latvija.lv var iepazīties publicēto CAA pakalpojuma sniegšanu un pārvaldību:

<https://latvija.gov.lv/Services/?organizationName=Valsts+a%C4%A3ent%C5%ABra+%22Civil%C4%81s+avi%C4%81cijas+a%C4%A3ent%C5%ABra%22>

6.2. Sabiedriskā viedokļa izzināšana

Lai pilnveidotu savu darbu un noskaidrotu klientu apmierinātību ar pakalpojumu sniegšanas kvalitāti, efektivitāti un to uzlabotu, katru gadu tiek veiktas klientu un darbinieku apmierinātības aptaujas. 2023.gadā laika posmā no 2.novembra līdz 31.decembrim tika veikta CAA klientu aptauja. Šogad uzaicinājums aizpildīt klientu apmierinātības anketu tika publicēts CAA mājas lapā. Tāpat tas tika ievietots arī CAA sociālo tīklu kontos- Facebook, Twitter un Instagram, kā arī aicinājums aizpildīt aptaujas anketu tika izsūtīts e-pastos. Kopumā savu viedokli pauda 57 respondenti. Augstāk minētajā anketā tika uzdoti jautājumi, kas saistīti ar CAA mājas lapu, aģentūras sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī par kopējo apmierinātību ar CAA darbiniekiem un viņu darbu.

Kā var redzēt 9. attēlā, kopumā klienti ir apmierināti ar CAA darbu, pie tam ir audzis pilnībā apmierināto klientu īpatsvars

9. att. Kopējā apmierinātība ar CAA darbiniekiem un viņu darbu

7. CAA plānotie pasākumi 2024. gadam

7.1. Prioritātes 2024. gadam

Līdz ar spēkā esošām un jaunām Eiropas normatīvo aktu prasībām tuvāko gadu laikā būtiski jāmaina un jāpapildina procedūras gan CAA, gan uzraugāmajām organizācijām. Katru gadu CAA vidēji veic 22 normatīvo aktu grozījumu izvērtēšanu, vidēji gadā nosakot 50 preventīvās darbības nepārtrauktas atbilstības nodrošināšanai. Civilās aviācijas aģentūras viena no prioritātēm un izaicinājumiem ir spēt atbilstoši ieviest un ievērot Starptautiskās un Eiropas savienības normatīvo aktu prasības tajā skaitā:

- Nodrošināt kiberdrošības uzraudzību aviācijas drošības jomā, pilnveidojot CAA inspektoru prasmes un kompetences, kā arī sniedzot atbalstu Latvijas uzņēmumiem;

- Uzsākt visa Aviodrošības personāla sertificēšanu atbilstoši EK Īstenošanas Regulas Nr. 2015/1998 prasībām, tajā skaitā veicot grozījumus tiesību aktos un izveidojot jaunu sertifikācijas sistēmu;

- Turpināt darbu pie latviešu valodas aviācijas frazeoloģijas izveides un ieviešanas Latvijas gaisa telpā;

- Civilmilitārās sadarbības procesu izstrāde rīcībai un lēmumu pieņemšanai ATM/ANS jomā valsts izņēmuma un kara stāvoklī, kā arī gatavošanās nākamajām «Namejs» mācībām (fokusējoties uz gaisa telpas pārvaldību) un uzraudzības nodrošināšana ATM/ANS jomā sadarbībā ar NBS MAA (Lielvārdes militārā lidlauka darbības nepārtrauktībai);

- Turpināt strādāt pie aviācijas darbību radīto CO2 emisiju mazināšanas mērķu sasniegšanas, lai Latvija kopā ar pārējām ECAC dalībvalstīm līdz 2030. gadam panāktu emisiju samazinājumu par 43% salīdzinot ar 2005.gadu (visai transporta nozarei kopumā);

- ICAO un ES līmenī šobrīd notiek prasību Ilgtspējīgu aviācijas degvielu (SAF) ražošanai izstrāde līdz ar ko tiks veiktas atbilstošas darbības no dalībvalstu puses. Alternatīvo degvielu nacionālās uzraudzības sistēmas izveide, izstrādājot nepieciešamos nacionālos normatīvos aktus (t. sk., valsts uzraudzībā iesaistīto institūciju identifikācija (piemēram, sertificētas laboratorijas, to akreditācijas iestādes un verifikatori), kā arī turpmākā SAF prasību uzraudzības nodrošināšana;

- Pabeigt darbu pie FAA IASA auditā konstatēto trūkumu novēršanas (veicot grozījumus «Administratīvās atbildības likumā» un likumā «Par aviāciju»);

- Veikt visus nepieciešamos sagatavošanās darbus, kā arī nodrošināt 2024.gada EASA kombinētā sistemātiskā, gaisa kuģu ekspluatācijas un perona uzraudzības audita (divu nedēļu garumā) atbilstošu norisi un atbilstības līmeni ES normatīvo aktu prasībām;

- Pārņemt Apvienotās ziemeļvalstu delegācijas ICAO (NORDICAO), kuras sastāvā ietilpst Igaunija, Dānija, Somija, Islande, Latvija, Norvēģija, Zviedrija) grupas vadību, organizējot grupas darbu un aktuālo jautājumu virzību;

- Turpināt atbilstoši SES II pakotnes virzības nodrošināšanu.

7.2. Iestādes finanšu saistības

2024.gadā paredzēts veikt ikgadējo dalības maksu starptautiskajai organizācijai – Eiropas civilās aviācijas konferencei (ECAC –European Civil Aviation Conference) 34884 euro apmērā, kā arī Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas Ziemeļvalstu pārstāvniecībai (Nordic Delegation to the International Civil Aviation Organization) 4557 euro apmērā.

8. Darbības stratēģija 2022-2027.gadam

Atbilstoši Civilās aviācijas aģentūras darbības stratēģijai ikgadējais aģentūras darba plāns, tika sastādīts tekošā gada beigās un aptver visu aģentūras darbību kopumā, papildus tam katras daļas ietvaros tika sastādīti detalizētāki uzraudzības plāni atbilstoši CAA deleģētajām funkcijām un uzdevumiem: personāla sertifikācijas, aviācijas medicīnas, gaisa kuģu ekspluatācijas, aeronavigācijas, lidotspējas, bezpilota gaisa kuģu, lidlauku un aviācijas drošības jomās.

CAA darba plānu izpilde tiek kontrolēta un katru gadu apkopota. Tā tiek atspoguļota CAA Darbības un Publiskajā pārskatā un publicēta CAA mājas lapā. Pārvaldības sistēmas un EASA prasību ietvaros iekšējās kontroles nodrošināšanai, katru gadu tiek izstrādāts iekšējās uzraudzības plāns. Kā viens no CAA mērķu sasniegšanas rīkiem ir CAA darbinieku paveiktā darba uzskaites sistēma, kas tiek atspoguļota ikgadējā CAA Darbības pārskatā.

Informāciju par stratēģijas īstenošanas gaitu ir atspoguļotas 7. tabulā visi esošie un potenciālie civilās aviācijas sistēmas dalībnieki ir atbildīgi par aviācijas drošību un drošumu ievērojot nacionālos, starptautiskos un Eiropas Savienības tiesību aktus, lai panāktu atspoguļotos rezultātus, kas 2023. gadā arī tika izpildīts.

7. tabula

Darbības rezultāts	Veicamās darbības
Īstenota valsts politika civilās aviācijas drošības un gaisa kuģu lidojumu drošuma jomā, nodrošināta gaisa pārvadājumu kvalitātes un drošības standartu ieviešana saskaņā ar ICAO un Eiropas Savienības tiesību normu prasībām, nodrošinot, ka gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis nav zemāks par vidējo Eiropas līmeni	• Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām un savlaicīgi veikt nepieciešamās izmaiņas; • Veikt SAFA inspekcijas; • Apzināt un izvērtēt iekšējos riskus, uzraudzīt riska mazināšanas pasākumu ieviešanas gaitu un uzturēt risku reģistru; • Veikt CAA iekšējos uzraudzības auditus; • Veikt ārējos uzraudzības auditus un inspekcijas; • Divreiz gadā SIS datu vākšanas kampaņas ietvaros iesniegt EASA aktuālos datus; • Uzņemt EASA un ICAO uzraudzības auditus; • Stratēģijas plānošanas laikā nodrošināt pastāvīgu SPAS noteikto darbību atjaunošanu, lai mazinātu un identificētu jaunus drošuma riskus saskaņā ar ICAO standartiem un ES tiesību aktu prasībām.
Nodrošināts stabils civilās aviācijas gaisa kuģu lidojumu drošuma līmenis (lidojuma negadījumu mazināšana, kas tiek sasniegta ar analīzes un uzraudzības palīdzību)	• Uzturēt Latvijas CAA ziņojumu par atgadījumiem civilajā aviācijā datu bāzi, iekļaujoties Eiropas koordinācijas centra atgadījumu ziņošanas sistēmā (ECCAIRS); • Savas kompetences ietvaros veikt drošības tendenču analīzi detalizētu aizsargpasākumu īstenošanai; • Sadarboties ar citām ES dalībvalstīm drošības informācijas apmaiņā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 9.pantu; • Apkopot statistiku par komercaviāciju un vispārējās nozīmes aviāciju (lidojumu skaits un nolidotās stundas); • Sadarbojoties ar Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroju, sagatavot lidojumu drošības pārskatu; • Uzturēt datu apmaiņas procedūru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 10.pantu (Eiropas Centrālajā repozitorijā glabātās informācijas izplatīšana); • Uzturēt datu integrācijas procedūru saskaņā ar Eiropas

	Parlamentā un Padomes Regulas (ES) Nr. 376/2014 8.pantu.
Nodrošināta ICAO un Eiropas Savienības prasību izpilde ar kvalificēta personāla palīdzību, kas pilnveido savas zināšanas likumdošanas jomā atbilstoši CAA apmācību politikai	• Nodrošināt cilvēkresursu plānošanu un piesaisti CAA, pamatojoties uz iestādes noteiktajiem mērķiem un izvirzītajiem uzdevumiem; • Noteiktajos termiņos veikt Cilvēkresursu vajadzības izvērtējumu; • Ikgadēji sagatavot Kvalifikācijas celšanas un uzturēšanas plānu nākamajam gadam; • CAA darbiniekiem apmeklēt kvalifikācijas celšanas un pilnveides pasākumus; • Sekot līdzi normatīvo aktu izmaiņām.
Nodrošināta 2021. gadā uzsāktā Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta Nr. 6.1.2.0/20/I/001 "Bezpilota gaisa kuģu (UAS) pārvaldības un uzraudzības sistēmas ieviešana" īstenošana	• Izveidot datu apmaiņas saskarni ar ārējām sistēmām; • Izveidot Bezpilota gaisa kuģu pārvaldības un uzraudzības sistēmas IT infrastruktūru; • Iegādāties, uzstādīt un konfigurēt Bezpilota gaisa kuģu uztveršanas iekārtas; • Nodrošināt nepieciešamo informāciju un publicitāti.
Veiktas nepieciešamās darbības, kuru mērķis ir mazināt aviācijas darbību radīto CO ₂ emisiju apjomu	• Pārstāvēt CAA ICAO CORSIA darba grupās; • Saskaņā ar Eiropas Komisijas Direktīvas 2008/101/EK un ICAO 16.pielikuma 4.sējuma (CORSIA) prasību ieviešanu nacionālajā likumdošanā, nodrošināt likumā "Par piesārņojumu" un Ministru kabineta 2013. gada 9. jūlija noteikumu Nr.336 "Noteikumi par aviācijas darbību daļību Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā" noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz gaisa kuģu radītajām emisijām, t.i., emisiju tirdzniecības shēmas ieviešanu darbībā, kā arī nepārtrauktu tās funkcionalitātes uzraudzību.
Nodrošināta ICAO 17.pielikumā un attiecīgi Komisijas 2015. gada 5. novembra Īstenošanas Regulā (ES) 2015/1998, ar ko nosaka sīki izstrādātus pasākumus kopīgu pamatstandartu īstenošanai aviācijas drošības jomā (turpmāk – Regula (ES) Nr. 2015/1998) noteiktā prasību kopuma ievērošana attiecībā uz kiberdrošību.	• Noteikt iespējamus kiberuzbrukumu riskus un draudus civilajai aviācijai; • Iespēju robežās identificēt sekas, kas iespējamo incidentu rezultātā varētu rasties; • Noteikt pienākumus aviācijas nozarei attiecībā uz kiberdrošību civilajā aviācijā; • Cieši sadarboties ar Satversmes aizsardzības biroju (SAB), kas ir atbildīgs par kritiskās infrastruktūras objektu uzraudzību Latvijā.

Pārskatā lietotie saīsinājumi

ACAM	Gaisa kuģu lidojumderīguma apsekošanas programmas
AIS	Aeronavigācijas informācijas serviss
AIM	Aeronavigācijas informācijas vadība
AIP	Aeronavigācijas informācijas publicēšana
ANS	Aeronavigācijas pakalpojumi
ANSP	Aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējs
ANSD	Aeronavigācijas daļa
ASM	Gaisa telpas pārvaldība
ASC	Gaisa drošuma komiteja
ATCO	Gaisa satiksmes vadības dispečeri
AFISO	Lidojumu informācijas dienesta virsnieks
ATM	Gaisa satiksmes pārvaldība
ATPL	Aviolīniju transporta pilota apliecība
ATO	Pilotu apmācību organizācija
ATS	Gaisa satiksmes pakalpojumi
ATSEP	Gaisa satiksmes pakalpojumi sniedzēja personāls
ATRACC	Gaisa satiksmes vadības sistēma Rīgas rajona kontroles centram
ATFM	Gaisa satiksmes plūsmas pārvaldība
ARA	Autoritātes prasības
ACTS	Aviodrošības pārbaude
BASA	Divpusējie nolīgumi
BPL	Gaisa balona pilota
BGK	Bezpilota gaisa kuģi
CNS	Sakari, navigācija un novērošana
CAA	Civilās aviācijas aģentūra
CAO	Lidojumderīguma organizācijas
CAME	Lidotspējas uzturēšanas vadības organizācijas ekspozīcija
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CORSIA	Emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēma
COREPER	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
DOT	Deklarētās organizācijas
DVOR	Radio virziena diapazons
DME	Attāluma mērierīces
EASA	Eiropas aviācijas drošības aģentūra
EASPG	Eiropas reģiona Aviācijas sistēmas plānošanas grupa
ECAC	Eiropas civilās aviācijas konference
ECCAIRS	Aviācijas atgadījumu Ziņošanas sistēmu Eiropas Koordinācijas Centrs

EK	Eiropas Komisija
EACCC	Eiropas Kontrolēšanas Krīzes darba grupas
ECQB	Centrālā Eiropas jautājumu datu bāze
EURNAT	Eiropas un Ziemeļatlantijas reģions
FCL	Gaisa kuģu apkalpe
FPD	Lidojuma procedūras dizains
FSTD	Lidojumu simulācijas treniņi
FAA	Amerikas Federālās Aviācijas Aģentūra
G/K	Gaisa kuģis
GKE	Gaisa kuģu ekspluatants
GKEA	Gaisa kuģu ekspluatanta apliecība
GPS	Globālās pozicionēšanas sistēma
GNSS	Globālās navigācijas satelītu sistēma
GSPN	Gaisa telpas funkcionālo bloku sadarbība
ICAO	Starptautiskā civilās aviācijas organizācija
IASA	Starptautiskās aviācijas drošuma novērtējuma programma
OJT	Apmācība darbavietā
OM	Gaisa kuģu ekspluatantu rokasgrāmatas
ORA	Organizāciju prasības
OLDI	Tiešsaistes datu starpsavienojums
LIR	Notiek instrukciju ziņojuma ielāde
LSSIP	Latvijas navigācijas plāns
PPL	Privātpilots
PRM	Personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām
PS	Pakalpojumu sniedzējs
LGS	Latvijas Gaisa Satiksmes
LVGMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
LR	Latvijas Republika
KF	Kohēzijas fonds
MAA	Militārās aviācijas administrācija
MK	Ministru kabinets
MET	Meteoroloģija
AviMet, AW	Meteoroloģisko novērojumu sistēmas
MED	Medicīna
MOE	Tehniskās apkopes organizāciju darbības rokasgrāmatās
MO	Mācību organizācijas
MTOM	Gaisa kuģi ar maksimālo pacelšanās masu
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NEFAB	Ziemeļvalstu funkcionālais gaisa telpas bloks

NSA – HRA	Uzraugošo iestāžu cilvēkresursu izvērtēšanas aplikācija
NAPL	Amatierpilota apliecība
RTAUN	Radiotehniskā aprīkojuma uzraudzības nodaļa
RCP	Sakaru nodrošināšanas līmenis
SAF	Ilgspējīgas aviācijas degviela
SAFA	Ārvalstu gaisa kuģu drošības novērtēšana (trešo valstu)
SACA	G/k drošības novērtēšana Eiropas ekonomiskās zonas dalībvalstu g/k
STD	Lidojumu stimulators
SAR	Meklēšana un glābšana
SARPs	ICAO standarti un ieteicamās prakse
SM	Satiksmes ministrija
SMS	Drošības vadības sistēma
SESAR	Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības sistēma
SES	Vienota gaisa telpa
SIGMET / AIRMET	Informācija, lidlauku brīdinājumi un vēja novirzes brīdinājumi
SSP	Valsts drošības programma
SIS	Standartizācijas informācijas sistēma (EASA)
SPI	Drošuma izpildes indikatoru
STS	Standarta scenārijs
VOLCEX	Vulkānisko pelnu mācības
NOTAM	ziņojumu apstrādes sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VESPC	Valsts elektronisko sakaru pakalpojumu centra
VOR	Ļoti augsto frekvenču vis virzienu radiobāka
UAS	Bezpilota gaisa kuģu sistēmas

CAA struktūrvienību funkciju īss apraksts

Lidlauku standartu un drošības daļa:

- ▶ Civilās aviācijas lidlauku sertificēšana;
- ▶ Civilās aviācijas lidlauku un to ekspluatantu valsts uzraudzība (tai skaitā grozījumu apstiprināšana lidlauka ekspluatācijas instrukcijā);
- ▶ Atsevišķu lidlauku sistēmu, objektu ekspluatācijas un objektu būvniecības, kuri var ietekmēt lidojumu drošību saskaņošana;
- ▶ Lidlauku plānošanas, projektēšanas, būvniecības un ekspluatācijas valsts uzraudzība lidojumu drošības jomā (tai skaitā lidlauka būves vai pārbūves projekta apstiprināšana);
- ▶ Gaisa kuģu lidojumiem potenciālu bīstamu objektu būvniecības, ierīkošanas un izvietojuma saskaņošana (tai skaitā gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstama objekta atļaujas izsniegšana un gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objekta nodošana ekspluatācijā);
- ▶ Civilās aviācijas aģentūras pārstāvēšana starptautisko organizāciju darba un menedžmenta grupās lidlauku jomā;
- ▶ Normatīvo dokumentu izstrāde lidlauku jomā;
- ▶ Apliecinājuma izsniegšana par lidlauka pakalpojuma atbilstību tehniskai drošībai.

Cilvēkresursu plānošanas, attīstības un kvalifikācijas atbilstības nodrošināšanas daļa:

- ▶ Cilvēkresursu tiesisko attiecību reglamentējošās dokumentācijas izstrāde iestādē;
- ▶ Personāla plānošanas un piesaistes procesu organizēšana iestādē ;
- ▶ Personāla lietvedības dokumentu sagatavošana un personāla datu uzturēšana un atjaunošana elektroniskajās datu uzskaites sistēmās;
- ▶ Personāla datu atjaunošana personu lietās;
- ▶ Personāla ikgadējās novērtēšanas organizēšana un nodrošināšana;
- ▶ Kvalifikācijas uzturēšanas vajadzības apzināšana un apkopošana, ikgadējā apmācību plāna sagatavošana iestādē;
- ▶ Kvalifikācijas kopējo kolektīvo kursu organizēšana iestādē.

Aviācijās medicīnas daļa:

- ▶ Aviācijas personāla veselības apliecību izsniegšana, apturēšana un atjaunošana noteiktajos gadījumos;
 - ▶ Aviācijas personāla veselības pārbaužu veikšanas un atzinumu atbilstības noteiktajām prasībām uzraudzība un koordinēšana;
 - ▶ Aviācijas personāla medicīniskā stāvokļa rezultātu novērtēšana;
 - ▶ Pretenziju par aviācijas veselības pārbaužu rezultātiem izvērtēšana, sekundāro veselības pārbaužu un medicīnisko ekspertīžu organizēšana;

- ▶ Medicīnisko atzinumu un veselības apliecību izsniegšana;
- ▶ Datu bāzes par aviācijas personāla veselības stāvokļa uzturēšana;
- ▶ Aviācijas medicīniskās dokumentācijas atjaunināšana, aprīte, datu uzskaitē, arhivēšana, un aviācijas medicīniskās informācijas apmaiņa uz/no ārvalstīm – klātienē, elektroniski;
- ▶ Inspekciju un auditu veikšana – atlikts līdz ārkārtējās situācijas atcelšanai un ārstniecības iestāžu normālas darbības atjaunošanai;
- ▶ Aviācijas medicīnas ekspertu un aviācijas medicīnas centru sertificēšana – atlikts līdz ārkārtējās situācijas atcelšanai un ārstniecības iestāžu normālas darbības atjaunošanai;
- ▶ Procedūru un normatīvo dokumentu izstrādāšana, aktualizēšana;
- ▶ Gaisa kuģu apkalpes locekļu pirmās palīdzības apmācības programmu un pirmās palīdzības aprikojumu koordinēšana.

Lidotspējas daļa

- ▶ Reģistrē Latvijas civilās aviācijas gaisa kuģus;
- ▶ Veic Gaisa kuģa inspekcija- klātienē (problēma, ja gaisa kuģim nevar piekļūt (nav LV);
- ▶ Izniedz gaisa kuģu lidotspējas apliecības un pagarina to darbības termiņus;
- ▶ Periodiski uzrauga gaisa kuģu lidotspēju;
- ▶ Sertificē un periodiski uzrauga tehniskās apkopes organizācijas;
- ▶ Sertificē un uzrauga lidotspējas vadības organizācijas;
- ▶ Organizāciju fiziski auditi;
- ▶ Pārbauda tehniskās apkopes personāla teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas;
- ▶ Izniedz tehniskās apkopes personāla apliecības un pagarina to darbības terminus;

Finanšu daļa

- ▶ Veic grāmatvedības un finanšu uzskaiti;
- ▶ Kontrolē izdevumus un budžeta izpildi;
- ▶ Nodrošina aģentūras finanšu resursu racionālu izmantošanu;
- ▶ Sagatavo finanšu pārskatus un statistikas atskaites ;
- ▶ Izskatīt un sagatavot atzinumus par gaisa kuģu ekspluatantu finansiālo stāvokli un stabilitāti, kā arī finanšu līdzekļu pietiekamību, nodrošinot normatīvo dokumentu prasībām atbilstošu lidojumu drošību;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību izpildi sadarbībā ar GKE un Lidotspējas daļu;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību izpildi sadarbībā ar PEL daļu un ANS daļu;
- ▶ Izvērtēt Starptautisko tiesību aktu prasību ievērošanu saistībā ar lidlauku maksu noteikšanu vai mainīšanu;
- ▶ pārstāvēt Latvijas CAA intereses Eiropas darba grupās.

Aviācijas drošības daļa:

- ▶ Izstrādā normatīvos dokumentus civilās aviācijas aizsardzībai pret nelikumīgu iejaukšanos tās darbībā harmonizācijai ar EK Regulu prasībām un kontrolē šo dokumentu prasību izpildi un pasākumu kvalitāti;
- ▶ Kontrolē lidostu un aviosabiedrību aviodrošības pasākumu atbilstību Nacionālās civilās aviācijas drošības programmas prasībām;
- ▶ lidostu un aviosabiedrību civilās aviācijas drošības uzturēšanā iesaistītā personāla mācību programmas un seko mācību norisei;
- ▶ Kontrolē aviācijas drošības pasākumu ievērošanu oficiālo kravas aģentu un zināmo nosūtītāju darbībā;
- ▶ Sniedz atbalstu lidostām, lidlaukiem, gaisa pārvadātājiem, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un citiem aviācijas uzņēmumiem aviācijas drošības pasākumu izstrādāšanā;
- ▶ Sagatavo gada pārskatus EK par veiktās aviodrošības pasākumu un kontroles kvalitātes uzraudzības rezultātiem;
- ▶ Pilnvarotās iestādes statusā pārstāv Latvijas Republiku Aviācijas drošības Regulatīvajā Komitejā, kas izveidota pamatojoties uz Padomes lēmumu 1999/468/EC, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību;
- ▶ Piedalās ICAO un ECAC pastāvīgajās darba grupās aviodrošības iekārtu izstrādes un sertifikācijas, kā arī kiberdrošības jomās;
- ▶ Īsteno Valsts civilās aviācijas drošības programmas pasākumu iesaistītā personāla sertifikātu pagarināšanu;
- ▶ Kontrolē aviācijas drošības pasākumu ievērošanu oficiālo kravas aģentu, zināmo nosūtītāju un lidojuma laikā patērējamo krājumu pilnvaroto piegādātāju darbībā;
- ▶ Piedalās Eiropas Komisijas Aviodrošības Regulatoru Komitejas darbā - elektroniski, attālināti, telefoniski (tajā skaitā ar video zvanu), videokonferences;
- ▶ Piedalīšanās ICAO ENAVSECG darba grupā ECHO;
- ▶ Izvērtē civilās aviācijas lidlauku, gaisa pārvadātāju un aeronavigācijas sniedzēju īpašnieku un atbildīgo darbinieku atbilstību likuma "Par aviāciju" 57. 2 panta prasībām;
- ▶ Sevišķās lietvedības nodrošināšana.

Aviācijas personāla sertificēšanas daļa:

- ▶ izsniedz Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu apliecības;
- ▶ atzīst par derīgām lidojumiem Latvijas Republikā reģistrētā gaisa kuģī citu valstu izdotas Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu apliecības;
- ▶ apstiprina mācību programmas, mācību kursus, mācību organizācijas, gaisa kuģus un to trenažierus aviācijas personāla sagatavošanai;
- ▶ reģistrē privātpilotu, gaisa balonu un planieru pilotu mācību kursus;
- ▶ nozīmē un apstiprina trenažieru instruktorus, lidojumu un trenažieru eksaminētājus;
- ▶ sagatavo normatīvo aktu projektus Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu sertificēšanas jomā;

► sadarbojas ar Starptautiskās civilās aviācijas un Latvijas Republikas institūcijām Gaisa kuģa lidojuma apkalpes locekļu sertificēšanas jomā.

Gaisa kuģu ekspluatācijas daļa:

- Uztur datu bāzi par atgadījumiem civilajā aviācijā;
- Veic gaisa kuģu ekspluatantu sertificēšanu;
- Veic komerciālās un vispārējās nozīmes aviācijas darbības uzraudzību;
- Veic trešo valstu gaisa kuģa aprīkojuma, apkalpju un dokumentācijas atbilstības inspicēšanu SAFA programmas ietvaros. Pieejamo datu bāzu un citu dokumentu izvērtēšana - Klātienē, elektroniski, attālināti;
- Gaisa kuģu inspekcijas klātienē samazinot pārbaudāmo sadaļu skaitu vai arī tikai no ārpuses vizuāli;
- Sagatavo normatīvo aktu projektus, kuri regulē civilās aviācijas darbību;
- Veic drošības risku analīzi un izstrādā preventīvus pasākumus varbūtējā apdraudējuma novēršanā;
- Sagatavo publisko pārskatu par civilās aviācijas lidojumu drošības situāciju valstī;
- Sagatavo informāciju ICAO par nacionālo civilās aviācijas dokumentu prasību atšķirībām no ICAO standartiem;
- Sadarbībā ar Pārtikas un veterināro dienestu (PVD) nodrošina pārtikas aprites uzraudzību gaisa kuģu ekspluatantu un pārtikas uzņēmumu darbībā, pieejamo datu bāzu un citu dokumentu izvērtēšana;
- Nodrošina pasažieru veselības pasākumu ieviešanu un izpildi gaisa kuģu ekspluatantu un LR lidostu darbībā, inspekcijas plānot balstoties uz GKE lidojumu intensitāti. Pieejamo rokasgrāmatu un citu dokumentu izvērtēšana.

Aeronavigācijas daļa:

- Sertificē civilās aviācijas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumus gaisa satiksmes pārvaldības, sakaru, navigācijas un radiolokācijas, aviācijas meteoroloģijas, aeronavigācijas informācijas jomās;
- Uzrauga civilās aviācijas aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju uzņēmumu darbības drošumu gaisa satiksmes pārvaldības, sakaru, navigācijas un radiolokācijas, aviācijas meteoroloģijas, aeronavigācijas informācijas, meklēšanas un glābšanas jomās;
- Koordinē sadarbību ar ES struktūrām aeronavigācijas pakalpojumu jomā;
- Licencē gaisa satiksmes vadības dispečerus;
- Veic civilās aviācijas radiofrekvenču pārvaldību;
- Piešķir gaisa kuģu avārijas pievadbāku un radiolokācijas S režīma zemes iekārtu pieprasītāju un transpondera kodus;
- Reģistrē zemes sakaru, navigācijas un radiolokācijas līdzekļu un izsniedz šo līdzekļu iekārtu ekspluatācijas derīguma apliecības;
- Koordinē civilo un militāro struktūru sadarbību gaisa satiksmes vadības jomā;
- Sagatavo ar aeronavigāciju saistītos normatīvo aktu projektus;

- ▶ Sagatavo informāciju ICAO par nacionālo civilās aviācijas normatīvo dokumentu prasību atšķirībām no ICAO standartiem un ieteicamās prakses aeronavigācijas pakalpojumos;
- ▶ Sertificē un uzrauga dispečeru mācību organizācijas un licencē gaisa satiksmes vadības dispečerus;
- ▶ Uzrauga gaisa telpas pārvaldību (ASM) un gaisa satiksmes plūsmas pārvaldību (ATFM);
- ▶ Veic glābšanas un meklēšanas koordinācijas dienesta (SAR) uzraudzību;
- ▶ Uzrauga gaisa kuģu lidojumu procedūru izstrādātājus un aeronavigācijas datu ģenerētājus,

Aviācijas drošuma un atbilstības uzraudzības daļa:

- ▶ Pilnveido un uzturēt CAA Pārvaldības sistēmu (PS);
- ▶ Nodrošina, lai pārvaldības sistēmai nepieciešamie procesi ir izveidoti, ieviesti un uzturēti;
- ▶ Sniedz ziņojumus augstākai pārvaldībai par pārvaldības sistēmas izpildījumu un nepieciešamību jebkuriem uzlabojumiem;
- ▶ Nodrošināt auditu koordinēšanu pirms un pēc Eiropas Savienības institūciju auditiem saskaņā ar Komisijas 2013.gada 28. jūnija īstenošanas regulu (ES) Nr.628/2013 par darba metodēm, ar kādām Eiropas Aviācijas drošības aģentūra veic standartizācijas inspekcijas un pārbauda Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.216/2008 piemērošanu;
- ▶ Pēc nepieciešamības piedalās komisijās un apspriedēs ar padomdevēja tiesībām, sniedzot konsultācijas un vērtējumus saistībā ar jebkuriem CAA esošajiem procesiem, kā arī par iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanu;
- ▶ Pārstāv Civilās aviācijas aģentūru Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA), Starptautiskajā civilās aviācijas organizācijas (ICAO) un Ziemeļvalstu (NORDICAO) rīkotajās nacionālo koordinātoru sanāksmēs;
- ▶ Nodrošina nepieciešamo koordinēšanu par Starptautisko aviācijas organizāciju auditiem un inspekcijām. Pieejamo datu bāzu un citu dokumentu izvērtēšana;
- ▶ Sadarbībā ar pārējām CAA daļām veic ārējos auditus ar mērķi pārbaudīt Latvijas aviācijas organizāciju Pārvaldības sistēmas;
- ▶ Sagatavo stratēģiju, darbības pārskatu, publisko pārskatu par civilās aviācijas aģentūras darbību;
- ▶ Gatavo iekšējās atbilstības uzraudzības auditu kontrolkartes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un tās īstenošanas noteikumiem.

Bezpilota gaisa kuģu, Eiropas Savienības lietu un starptautisko attiecību daļa:

- ▶ Nodrošina savlaicīgu un kvalitatīvu nacionālās pozīcijas un instrukcijas civilās aviācijas jomā sagatavošanu, virzību un paušanu Satiksmes ministrijai, Eiropas Savienības institūcijām un starptautiskajām civilās aviācijas organizācijām;
- ▶ Pārstāv Civilās aviācijas aģentūru Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (EASA) komitejas sanāksmēs un darba grupās, Eiropas Vienoto debesu komitejas sanāksmēs,

Eiropas Savienības Padomes Aviācijas darba grupās un Eiropas Komisijas darba grupās;

► Atbilstoši daļas kompetencei gatavo un saskaņo ziņojumus Eiropas Savienības, starptautiskajām un Latvijas institūcijām par Latvijas civilās aviācijas jautājumiem bezpilota gaisa kuģu drošuma jomā;

► Atbilstoši daļas kompetencei sniedz konsultācijas Latvijas civilās aviācijas institūcijām un organizācijām par jaunajām Eiropas Savienības un starptautiskajām prasībām un procedūrām;

► Administratīvā procesa iestādē ietvaros izskata personu iesniegumus, tam pievienotos dokumentus (bezpilota gaisa kuģa sistēmas ekspluatanta pārvaldības rokasgrāmata, riska izvērtējums u.c.) un pieņem lēmumus saistībā ar Civilās aviācijas aģentūras atļaujas izsniegšanu bezpilota gaisa kuģu lidojumiem (atļaujas, apstiprinājumus u.c.) ;

► Nodrošina ekspertīzi bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma jomā;

► Organizē un pieņem tālvaldības pilotu teorētisko zināšanu un praktisko prasmju pārbaudes ;

► Organizē, koordinē un veic uzraudzības auditus un inspekcijas saistībā ar bezpilota gaisa kuģu lidojumu drošuma prasību, kas ietvertas starptautiskajās, Eiropas Savienības un Latvijas tiesību normās, ievērošanas un īstenošanas uzraudzību;

► Pārzina un pārbauda Latvijas, Eiropas Savienības un starptautiskā līmeņa tiesību aktus un to projektus bezpilota gaisa kuģu jomā; apzina citu Eiropas Savienības dalībvalstu pieredzi un risinājumus; analizē un sagatavo secinājumus no Latvijas Republikas interešu skata punkta; sagatavo priekšlikumus tiesību akta veidā nacionālā līmeņa tiesiskajam regulējumam;

► Gatavo atzinumus par citu valsts iestāžu (institūciju) izstrādātajiem tiesību aktu projektiem, kas skar daļas kompetenci;

► Organizē informatīvos seminārus bezpilota gaisa kuģu jomā;

► Izskata administratīvo pārkāpumu lietas saistībā ar bezpilota gaisa kuģiem.

Valsts aģentūras “Civilās aviācijas aģentūras” struktūra

